

2016

RAPORT ROCZNY

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

POLSKA WSPÓŁPRACA NA RZECZ ROZWOJU

**POLSKA
WSPÓŁPRACA NA
RZECZ ROZWOJU**

RAPORT ROCZNY
2016

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Departament Współpracy Rozwojowej

Warszawa 2017

ISSN2080-6167

Opracowanie i redakcja | Zespół Departamentu Współpracy Rozwojowej

Redakcja językowa | Marta Orlikowska

Projekt graficzny, skład i łamanie | Euro Pilot Sp. z o.o.
ul. Konarskiego 2
01-355 Warszawa

Publikacja udostępniona na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa 3.0 Polska

<http://creativecommons.org/licences/by/3.0/pl>

Szanowni Państwo,

Współpraca rozwojowa nabiera coraz większego znaczenia w polskiej polityce zagranicznej. Działania Polski na rzecz krajów rozwijających się oraz udział w międzynarodowych organizacjach zajmujących się ograniczaniem i zwalczaniem ubóstwa są ważnym gestem solidarności kraju, który jeszcze kilka lat temu sam był beneficjentem takiej pomocy.

Istotną częścią polskiej współpracy rozwojowej jest pomoc humanitarna, którą Polska – ze względu na aktualną sytuację polityczną na świecie – kieruje głównie do krajów Bliskiego Wschodu i na Ukrainę, rejonów geograficznie nieodległych, dotkniętych skutkami konfliktów zbrojnych. Pomoc uchodźcom jak najbliżej ich ojczyzn stanowi jeden z priorytetów polskiej polityki zagranicznej.

Głównym partnerem naszych działań są organizacje pozarządowe, dysponujące coraz bogatszym doświadczeniem w pracy za granicą na rzecz rozwoju ekonomicznego i społecznego. Swoją wiedzą i umiejętnościami mogą wesprzeć budowę społeczeństwa obywatelskiego i tworzenie systemów demokratycznych w krajach, które takiej pomocy potrzebują.

Coraz większą rolę odgrywają także polskie ambasady i konsulaty, które poprzez system małych grantów docierają ze wsparciem do najbardziej potrzebujących, finansując zarówno drobne inwestycje infrastrukturalne, jak i projekty edukacyjne. Pomimo skromnych budżetów, przedsięwzięcia te są niezwykle efektywne i trafiają w najistotniejsze potrzeby małych lokalnych społeczności.

Niniejszy raport podsumowuje najważniejsze fakty dotyczące polskiej współpracy rozwojowej, prezentując równocześnie liczne przykłady projektów zrealizowanych nie tylko w dziesięciu krajach będących głównymi biorcami naszej pomocy, lecz także na całym świecie.

Zapraszam do lektury,

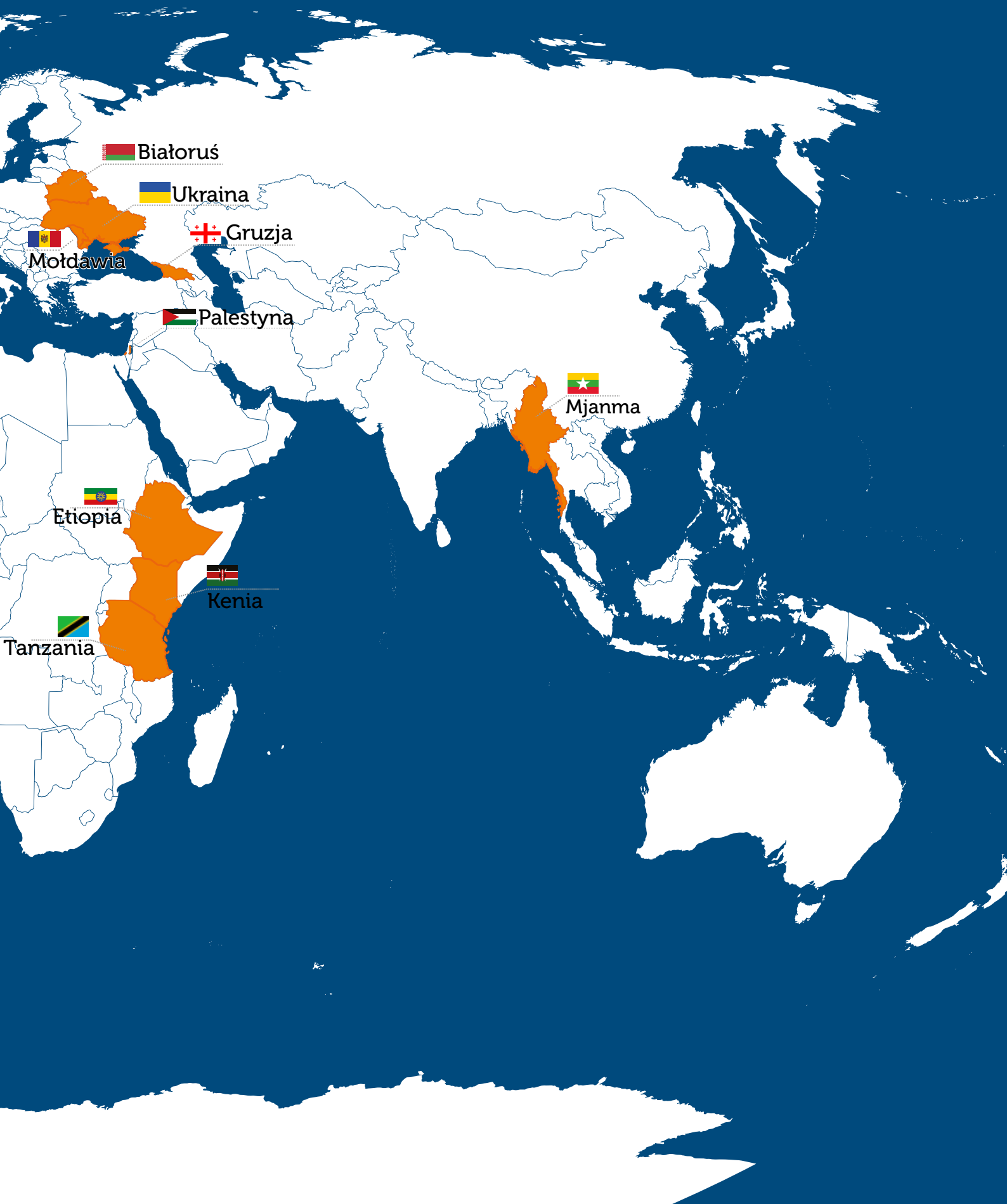
Joanna Wronecka

Podsekretarz Stanu w MSZ

Krajowy Koordynator Współpracy Rozwojowej

KRAJE PRIORYTETOWE POLSKIEJ POMOCY ROZWOJOWEJ 2016

 Białoruś

 Ukraina

 Gruzja

 Mołdawia

 Palestyna

 Mjanma

 Etiopia

 Kenia

 Tanzania

SPIS TREŚCI

1. Polska w systemie międzynarodowej współpracy na rzecz rozwoju	8
2. System polskiej współpracy rozwojowej	12
Wielostronna współpraca rozwojowa	13
Polska pomoc humanitarna	15
Dwustronna pomoc rozwojowa	17
3. Polska pomoc rozwojowa w krajach priorytetowych	18
Ukraina	18
Białoruś	20
Gruzja	22
Mołdawia	24
Etiopia	26
Kenia	29
Senegal	31
Tanzania	33
Palestyna	35
Mjanma	37
4. Współpraca rozwojowa w Ministerstwie Spraw Zagranicznych	39
Konkursy	39
Wolontariat Polska Pomoc 2016	40
System małych grantów	43
Programy stypendialne	51
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	54
5. Edukacja globalna 2016	55
6. Informacja i promocja	57
7. Ewaluacja działań w zakresie pomocy rozwojowej	59
8. Przegląd polskiego systemu współpracy rozwojowej (Peer Review) przez Komitet Pomocy Rozwojowej OECD	61
9. Aneks	63

1. POLSKA W SYSTEMIE MIĘDZYNARODOWEJ WSPÓŁPRACY NA RZECZ ROZWOJU

Polska od ponad dziesięciu lat aktywnie uczestniczy w międzynarodowych skoordynowanych działaniach na rzecz krajów najbardziej potrzebujących pomocy rozwojowej i humanitarnej. Współpraca rozwojowa jest częścią polskiej polityki zagranicznej, wpisując się we wspólne działania na poziomie europejskim i globalnym, które dążą do wypełnienia Celów Zrównoważonego Rozwoju. Całość polskich działań w tej dziedzinie odbywa się na podstawie Ustawy o współpracy rozwojowej z dnia 16 września 2011 roku, określającej jej zasady i formy.

Przez współpracę rozwojową rozumie się działania finansowane ze środków budżetowych mające na celu udzielanie pomocy państwom rozwijającym się lub ich społeczeństwom, zgodnie z zasadami solidarności międzynarodowej, obejmujące następujące obszary:

- **pomocy rozwojowej**, polegającej w szczególności na promowaniu i wspieraniu rozwoju demokracji i społeczeństwa obywatelskiego, w tym rozwoju parlamentaryzmu, zasad dobrego rządzenia i przestrzegania praw człowieka, a także na

projekt
Szkoła
przedsiębiorczości
wiejskiej na Ukrainie

realizacja
Fundacja Rozwoju
Demokracji Lokalnej
Centrum Szkoleniowe
w Szczecinie

dofinansowanie
405 389,66 zł

Projekt odpowiada na potrzebę wsparcia rozwoju przedsiębiorczości wśród ludności wsi i mieszkańców małych miasteczek na Ukrainie, którzy po likwidacji kołchozów od lat pozostają bezrobotni i mają problem z powrotem na rynek pracy. Działania te są realizowane w ramach polskiej pomocy od 2014 r. Przy wsparciu polskich ekspertów opracowano niekonwencjonalny model kształcenia drobnych przedsiębiorców wiejskich nastawionych na

działalność pozarolniczą, głównie agroturystykę. W 2016 r. pierwsza grupa absolwentów szkoły (25 osób, z których 23 uzyskały certyfikat) przeszła przez cały proces kształcenia. Utworzone w ramach podejmowanych działań mikroprzedsiębiorstwa, które odniosły sukces i wdrożyły oferty turystyczne, zostały przygotowane do pełnienia roli Lokalnego Ośrodka Kompetencji jako miejsca uczenia się w działaniu, stażów i wizyt studyjnych.

wspieraniu trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego, podejmowaniu działań zmierzających do redukcji ubóstwa i poprawy stanu zdrowia oraz podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ludności;

- **pomocy humanitarnej**, polegającej na zapewnieniu pomocy, opieki i ochrony dla ludności, która została poszkodowana w wyniku konfliktów zbrojnych, klęsk żywiołowych lub innych kryzysów humanitarnych spowodowanych przez naturę lub człowieka;

projekt
Zabezpieczenie dachu nad głową dla syryjskich uchodźców żyjących poniżej granicy ubóstwa oraz dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, Liban

realizacja
Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej

dofinansowanie
2016 r.: 2 000 156,79 zł,
2017 r.: planowane
3 999 820 zł

Znaczący przyrost ludności w Libanie, odnotowywany od 2011 r., został spowodowany napływem uchodźców syryjskich, uchodźców palestyńskich z Syrii oraz Libańczyków, dotychczas przebywających w Syrii. Wzrost ludności kraju o ponad 20% w ciągu 5 lat wywiera ogromną presję na infrastrukturę, systemy ochrony zdrowia, edukacji, dostawy energii elektrycznej, wody i inne usługi dla ludności. W 2015 r. liczba uchodźców oscylowała między 1,1 mln a 1,2 mln, co spowodowało zmiany, zwłaszcza na rynku najtańszych nieruchomości o najniższym

standardzie. Pomimo budowy tysięcy nowych mieszkań, ceny wynajmu takich lokali są wyższe niż przed wybuchem kryzysu.

Celem projektu jest zabezpieczenie schronienia i zapobieganie eksmisji uchodźców syryjskich żyjących poniżej granicy ubóstwa w wynajmowanych lokalach, mieszkających w Północnym Libanie, a także umożliwienie dostępu najbardziej potrzebującym Libańczykom i uchodźcom syryjskim do dobrej jakości podstawowej opieki medycznej.

- **edukacji globalnej**, która jest istotnym elementem współpracy rozwojowej. Są to działania prowadzące do podniesienia świadomości i zrozumienia problemów globalnych oraz współzależności między państwami.

Rok 2016 był rokiem szczególnym, rozpoczynającym implementację nowej globalnej Agendy na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030, przyjętej podczas Szczytu Zrównoważonego Rozwoju ONZ we wrześniu 2015 r., a także pierwszym rokiem wdrażania nowego, Wieloletniego Programu Współpracy Rozwojowej na lata 2016–2020. Główne zmiany, wprowadzone przez ten dokument w stosunku do lat wcześniejszych, mają na celu zwiększenie skuteczności polskiej współpracy rozwojowej oraz jej ściślejsze powiązanie z globalnymi procesami.

Przepływy finansowe kierowane przez instytucje państw donatorów na rzecz określonych krajów rozwijających się oraz wielostronnych, wyspecjalizowanych instytucji działających na ich rzecz, noszą nazwę Oficjalnej Pomocy Rozwojowej (*Official Development Assistance, ODA*). Podczas Trzeciej Międzynarodowej Konferencji ONZ na rzecz finansowania rozwoju w Addis Abebie, UE i jej państwa członkowskie podjęły zobowiązania, zgodnie z którymi Polska powinna dążyć do osiągnięcia w 2030 roku ODA na poziomie 0,33% dochodu narodowego brutto. W 2016 roku Oficjalna Pomoc Rozwojowa ze strony polskiej wyniosła 2,617 miliarda złotych, w tym współpraca dwustronna to około 23% całości, czyli ok. 590 milionów złotych, natomiast współpraca wielostronna osiągnęła kwotę nieco ponad 2,027 miliarda złotych. Łącznie w 2016 roku ODA wyniosła 0,15% dochodu narodowego brutto.

Polska zdecydowała się na wybór dziesięciu krajów priorytetowych polskiej pomocy rozwojowej: są to 4 kraje Partnerstwa Wschodniego – Białoruś, Gruzja, Mołdawia i Ukraina, 4 kraje afrykańskie – Etiopia, Kenia, Senegal i Tanzania, a także azjatycka Mjanma i bliskowschodnia Palestyna.

Od 2013 roku Polska jest członkiem Komitetu Pomocy Rozwojowej OECD (*Development Assistance Committee, OECD*), co umożliwia naszemu państwu wpływanie na kształt światowej polityki rozwojowej.

2. SYSTEM POLSKIEJ WSPÓŁPRACY ROZWOJOWEJ

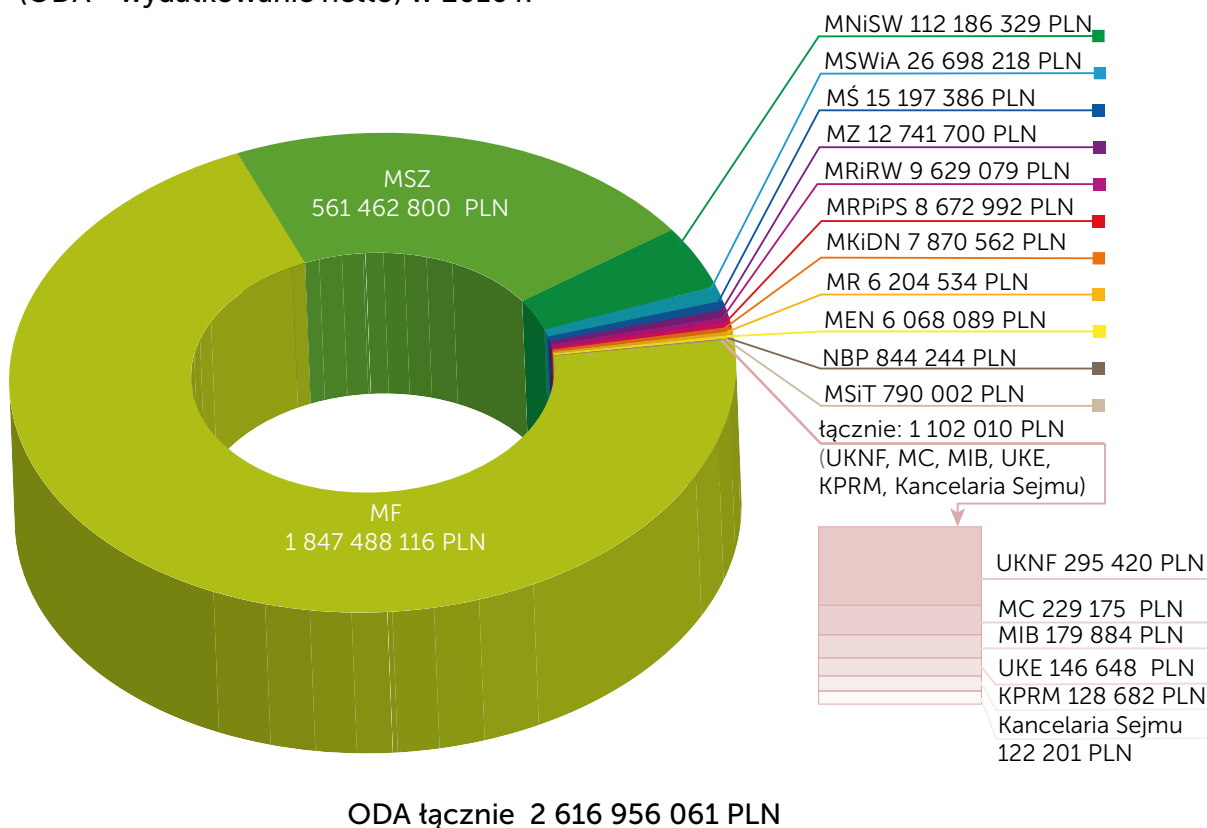
Zgodnie z obowiązującą Ustawą o współpracy rozwojowej, Minister Spraw Zagranicznych koordynuje całość działań w tej dziedzinie poprzez Krajowego Koordynatora Współpracy Rozwojowej, wyznaczanego spośród sekretarzy i podsekretarzy stanu w MSZ. Koordynator przewodniczy Radzie Programowej Współpracy Rozwojowej, działającej przy Ministrze Spraw Zagranicznych, złożonej z 23 członków reprezentujących 11 ministerstw, Sejm i Senat RP oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych, organizacji pracodawców i środowisk naukowych. Rada jest powoływana na czteroletnie kadencje i pełni funkcje doradcze i opiniotwórcze. Obecna Rada została powołana w roku 2016 i na jej czele stoi Joanna Wronecka, podsekretarz stanu w MSZ. Realizacją zadań Ministra Spraw Zagranicznych w tej dziedzinie zajmuje się Departament Współpracy Rozwojowej.

Oprócz Ministerstwa Spraw Zagranicznych we współpracę rozwojową zaangażowane są m.in. Ministerstwo Finansów, odpowiadające za obsługę umów kredytowych i wpłaty do budżetu UE i innych funduszy wielostronnych, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, obsługujące programy stypendialne, oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, prowadzące działania ratownicze w reakcji na kryzysy humanitarne oraz misje policyjne m.in. w Gruzji i Kosowie.

Zadania, które zostały kompetencyjnie przypisane do MSZ zgodnie z Wieloletnim programem współpracy rozwojowej na lata 2016–2020 i rocznym planem współpracy rozwojowej, finansowane są głównie z rezerwy celowej budżetu państwa, przeznaczonej na współpracę rozwojową, pod nazwą „Implementacja polskiego programu na rzecz rozwoju oraz wsparcie międzynarodowej współpracy na rzecz demokracji i społeczeństwa obywatelskiego”. W 2016 r. na działania w ramach polskiej współpracy rozwojowej przeznaczono kwotę 113,3 mln zł, co stanowi dziesięcioprocentowy wzrost w stosunku do kwoty z roku poprzedniego.

WIELOSTRONNA WSPÓŁPRACA ROZWOJOWA

Zaangażowanie poszczególnych urzędów RP we współpracę rozwojową
(ODA - wydatkowanie netto) w 2016 r.

Poprzez składki i wpłaty dobrowolne, Polska bierze udział w międzynarodowym systemie współpracy rozwojowej, wspierając działania wybranych organizacji (m.in. UNDP, UNAIDS, OHCHR, UNDEF, UNPBF, OECD, OBWE). Współfinansuje tym samym projekty i programy w zakresie redukcji ubóstwa, transformacji systemowej, promocji praw człowieka i demokracji, czy dostępu do edukacji.

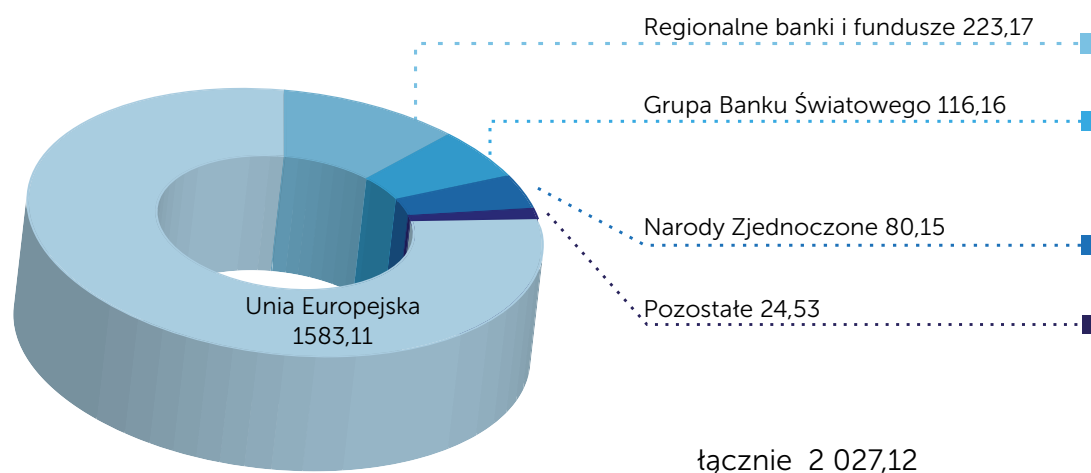
Polska bierze aktywny udział w kształtowaniu polityki rozwojowej Unii Europejskiej, m.in. poprzez udział swoich przedstawicieli w pracach Rady ds. Zagranicznych na poziomie ministrów ds. współpracy rozwojowej państw członkowskich UE. Nasz kraj ma również swoich przedstawicieli w dwóch grupach roboczych Rady: ds. współpracy na rzecz rozwoju oraz ds. Afryki, Karaibów i Pacyfiku. Bierze też udział w pracach Grupy Roboczej ds. Pomocy Humanitarnej i Pomocy Żywnościowej.

Polska uczestniczy w pracach komitetów instrumentów finansowych UE, z których najważniejszymi są: Instrument Finansowania Współpracy na rzecz

Rozwoju (*Development Cooperation Instrument, DCI*) oraz Europejski Instrument Sąsiedztwa (*European Neighbourhood Instrument, ENI*). DCI jest finansowany z budżetu ogólnego UE. W perspektywie finansowej 2014-2020 jego budżet wynosi 19,6 mld EUR. ENI jest drugim po DCI największym instrumentem zewnętrznym UE, w ramach którego są realizowane programy w 16 państwach południowego i wschodniego sąsiedztwa, w tym m.in. programy rozwojowe w krajach Partnerstwa Wschodniego. W perspektywie finansowej 2014–2020 budżet ENI wynosi 15,4 mld EUR. Do państw objętych polityką rozszerzenia UE (Bałkany Zachodnie i Turcja) skierowany jest z kolei Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (*Instrument of Pre-accession Assistance, IPA II*), wspierający wdrażanie reform politycznych, gospodarczych i społecznych wymaganych na drodze do członkostwa. W latach 2014–2020 IPA II dysponuje kwotą 11,7 mld EUR, a największymi beneficjentami są Turcja (4,5 mld EUR) i Serbia (1,5 mld EUR).

Polska jest też uczestnikiem Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR)¹. Jest to instrument pozabudżetowy UE finansowany ze składek państw członkowskich i podlega własnym regułom finansowym. W 2016 r. Polska wpłaciła do EFR składkę w wysokości 65 mln euro.

Polska pomoc wielostronna w 2016 r. w podziale na rodzaj organizacji międzynarodowej (w mln PLN)

¹ Polska jest zobowiązana do udziału w finansowaniu EFR zgodnie z postanowieniami Traktatu o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej. Wkład Polski do EFR stanowi część jej oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA). Polska przekazuje środki do EFR od 2011 r.

POLSKA POMOC HUMANITARNA 2016

W 2016 r. szczególną wagę przywiązywano do działań humanitarnych, na które przeznaczono kwotę 125 796 266 zł. Składały się na nią środki na pomoc humanitarną o charakterze dobrowolnym w wysokości 52 191 925 PLN oraz środki przeznaczone na obowiązkową składkę na Instrument na rzecz uchodźców syryjskich w Turcji (*Instrument Turecki*)² w kwocie 73 604 341 PLN. W stosunku do 2015 r., Polska ponad dwukrotnie zwiększyła swoje zaangażowanie na rzecz świadczenia pomocy humanitarnej o charakterze dobrowolnym.

 projekt
Doraźna pomoc dla uchodźców syryjskich oraz ubogich Jordańczyków

 realizacja
Caritas Polska we współpracy z Caritas Jordan w Jordanii

 dofinansowanie
741 376,07 zł

Podstawowym problemem rodzin syryjskich jest niedożywienie wśród dzieci i niemowląt. Projekt Caritas Polska polegał na dystrybucji voucherów żywnościowych w północnej części Jordanii (w prowincjach Amman, Irbid, Mafrag i Zarqa) skupiającej największą liczbę uchodźców syryjskich. W ramach inicjatywy, uchodźcy syryjscy oraz najuboższa

ludność lokalna, w zależności od potrzeb otrzymywali comiesięczne wsparcie w postaci voucherów na podstawowe artykuły spożywcze, świeżą żywność lub na produkty dla niemowląt, w tym mleko.

Dzięki środkom z programu Polska Pomoc zostało objętych wsparciem ponad 400 najbardziej potrzebujących rodzin.

2 Instrument Turecki (IT) - składka do Unijnego Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji w związku z przyjęciem przez UE Wspólnego planu współpracy z Turcją (*EU-Turkey Joint Action Plan*).

Pomoc udzielana była bilateralnie za pośrednictwem polskich organizacji pozarządowych oraz placówek dyplomatycznych (system małych grantów) w obszarze zdrowia, schronienia i edukacji, a także kanałem wielostronnym za pośrednictwem wyspecjalizowanych agend humanitarnych (przede wszystkim ONZ i UE) oraz poprzez udział w specjalnych funduszach UE, tj. Regionalnym funduszu powierniczym UE w odpowiedzi na kryzys syryjski (tzw. MADAD), a także udział w Instrumencie Tureckim.

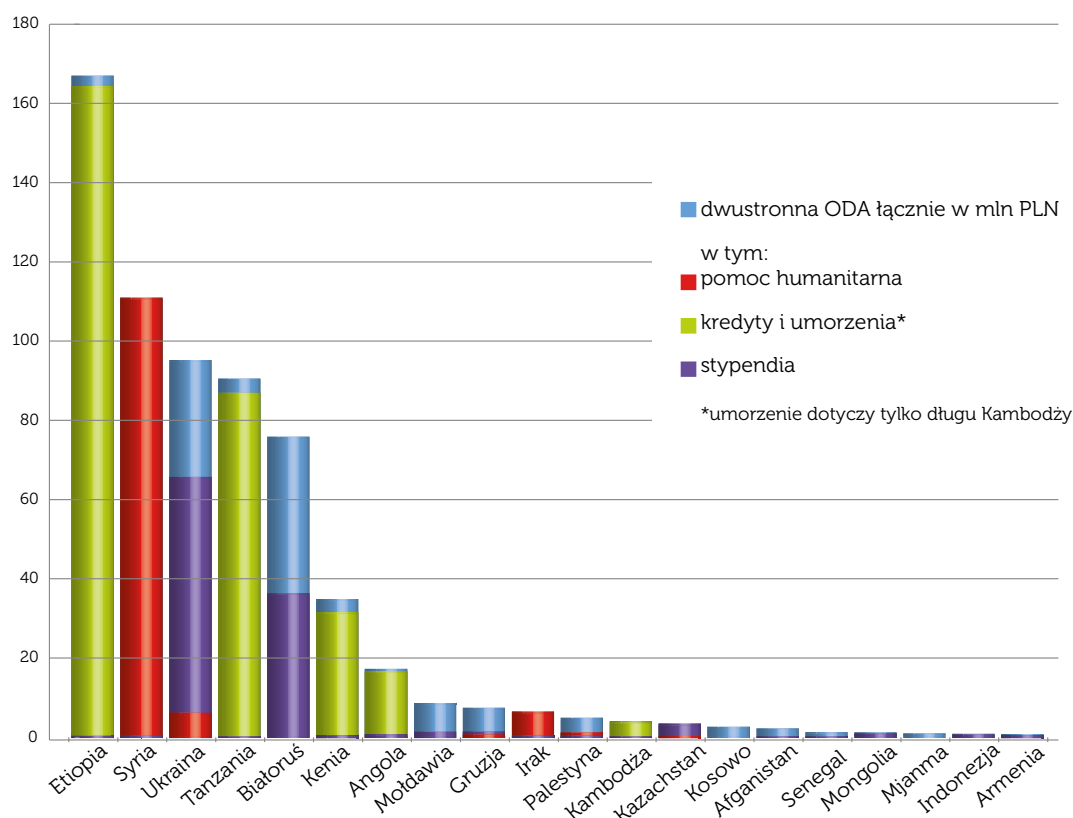
Pomoc skoncentrowana była przede wszystkim na wsparciu działań na rzecz osób dotkniętych kryzysem syryjskim – w tym obowiązkowa składka na Instrument Turecki (110 813 123 PLN). Priorytetem było udzielanie pomocy bezpośrednio na miejscu występowania kryzysów w Libanie i Jordanii. Pomoc kierowana była także do potrzebujących w związku z toczącymi się walkami w Iraku. Kontynuowano działania na rzecz wsparcia osób wewnątrznie przesiedlonych i poszkodowanych w wyniku działań zbrojnych na Ukrainie (pomoc o łącznej wartości 3 785 950 zł). Polskie działania humanitarne w tym kraju były uzupełniane przez działania rozwojowe. Jednoczesne wdrażanie obu rodzajów pomocy pozwoliło na bardziej efektywną reakcję na przedłużający się kryzys.

Polska pomoc humanitarna w 2016 r. ukierunkowana została na zwiększenie efektywności świadczonej pomocy. W tym celu koncentrowano działania w ramach wybranych obszarów tematycznych, wydłużono finansowanie projektów bilateralnych do dwóch lat oraz rozpoczęto realizację projektów humanitarnych w ramach systemu małych grantów, który dotychczas obejmował jedynie inicjatywy rozwojowe.

DWUSTRONNA POMOC ROZWOJOWA

Pomoc dwustronna jest przekazywana bezpośrednio partnerowi polskiej pomocy. Najczęściej ma formę projektów i zadań realizowanych przez polskie organizacje pozarządowe, organy administracji rządowej, jednostki samorządu terytorialnego i polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne. Pomoc dwustronna skierowana jest przede wszystkim do dziesięciu krajów priorytetowych polskiej pomocy rozwojowej, ale także do innych krajów o niskim wskaźniku rozwoju ludzkiego (*Human Development Index, HDI*).

Wieloletni program współpracy rozwojowej na lata 2016–2020 określa priorytety tematyczne dla poszczególnych krajów, jakim udzielana jest pomoc. Zadania i działania objęte Planem współpracy rozwojowej na rok 2016 zrealizowały organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, publiczne i niepubliczne szkoły wyższe, instytuty badawcze, PAN i jej jednostki podległe, organy administracji rządowej, Fundacja Solidarności Międzynarodowej (FSM) oraz polskie placówki zagraniczne, głównie poprzez system małych grantów.

3. POLSKA POMOC ROZWOJOWA W KRAJACH PRIORYTETOWYCH

U
K
R
A
I
N
A

W 2016 r. Polska kontynuowała wsparcie wdrażania kluczowych reform wynikających z Umowy Stowarzyszeniowej UE-Ukraina oraz innych reform istotnych dla Ukrainy. W zakresie reformy samorządowej, Polskie działania koncentrowały się przede wszystkim na funkcjonowaniu nowo połączonych *hromad*. Polska włączyła się również w realizację programu *EU Ukraine Local Empowerment Accountability and Development (U-LEAD)*, jednego z głównych instrumentów wsparcia reformy samorządowej na Ukrainie. Ponadto, we współpracy z rządami Kanady i Szwajcarii, zorganizowano szereg szkoleń, staży i wizyt studyjnych dla władz lokalnych i regionalnych. W obszarze reformy oświaty, polscy eksperci zaangażowali się w opracowanie założeń nowej podstawy programowej dla ukraińskich szkół, doskonalenie nauczycieli oraz dostosowanie statusu i awansu zawodowego nauczycieli do standardów europejskich.

MSZ kontynuowało również wsparcie dla reformy antykorupcyjnej organizując we współpracy z Centralnym Biurem Antykorupcyjnym szkolenie dla przedstawicieli ukraińskich instytucji. Ze środków polskiej pomocy Ministerstwo Finansów wspierało ukraińskie instytucje walczące z praniem brudnych pieniędzy i finansowaniem terroryzmu. Z kolei Urząd Komisji Nadzoru Finansowego realizował działania z zakresu wzmocnienia zdolności instytucjonalnych i operacyjnych Narodowej Komisji Papierów Wartościowych i Giełdy Ukrainy. W obszarze rozwoju systemów zarządzania kryzysowego polskie działania

projekt
Nowa Ukraińska Szkoła

realizacja
Ministerstwo Edukacji
Narodowej oraz
Ośrodek Rozwoju
Edukacji

dofinansowanie
353 555,77 złotych

Ważnym elementem procesu demokratycznego jest reforma edukacji. Odpowiadając na potrzeby zgłaszane przez ukraińskie Ministerstwo Nauki i Oświaty, polski resort edukacji podjął się wsparcia Ukrainy w procesie kompleksowej reformy programowej.

W 2016 r. polsko-ukraiński zespół specjalistów rozpoczął prace nad całościowym projektem podstawy programowej kształcenia ogólnego dla poszczególnych typów szkół. Jest to pierwszy krok do wypełnienia zaleceń Unii Europejskiej w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla kształcenia ustawicznego. Prace w projekcie są skorelowane z działaniami Organizacji Współpracy Gospodarczej

i Rozwoju (OECD), która w niedalekiej przyszłości rozpocznie procedurę przeglądu polityki oświatowej Ukrainy. Polscy eksperci udzielili pomocy technicznej oraz przedstawili rekomendacje dla Centrum Oceny Jakości Edukacji (działającego przy Ministerstwie Oświaty i Nauki Ukrainy) w odniesieniu do systemu monitorowania jakości edukacji. Ważnym krokiem do sukcesu przygotowywanej i wdrażanej reformy jest poinformowanie społeczeństwa o zakresie i konsekwencjach zmian. W tym celu wydano Zeszyty Reform, które zawierają zwięzłe informacje dotyczące założeń reformy oraz harmonogram wdrażania ich na Ukrainie.

wspierały tworzenie ochotniczych oddziałów ratowników medycznych, profesjonalizację pracy służb pożarniczych i ratowników górskich.

Z powodu przedłużającego się kryzysu na Ukrainie, od 2016 r. część

projektów z zakresu pomocy rozwojowej stanowiło uzupełnienie oraz wzmocnienie akcji humanitarnych na rzecz osób przesiedlonych w wyniku działań wojennych na wschodzie Ukrainy. Projekty te służyły integracji społecznej ukraińskich uchodźców ze społecznością przyjmującą oraz rozwijaniu możliwości ich samodzielnego funkcjonowania. W sześciu miastach Ukrainy utworzono centra wsparcia i integracji przesiedlonych rodzin, gdzie udzielana jest pomoc socjalna i psychologiczna.

W obszarze przedsiębiorczości Polska kontynuowała zaangażowanie na rzecz poprawy jakości kształcenia zawodowego i promocji przedsiębiorczości wśród ukraińskiej młodzieży oraz na obszarach wiejskich. Ministerstwo Rozwoju rozpoczęło realizację dwuletniego projektu, finansowanego ze środków polskiej pomocy, którego celem jest wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Ukrainy oraz konkurencyjności regionów. Polska, poprzez kolejne wsparcie dla projektu Program NZ ds. Rozwoju (UNDP), wspierała samozatrudnienie i tworzenie nowych miejsc pracy wśród ludności dotkniętej konfliktem na Ukrainie. Beneficjenci projektu oprócz szkoleń otrzymali wsparcie finansowe na rozpoczęcie lub reaktywację działalności gospodarczej.

W 2016 r. Ukraina była trzecim co do wielkości biorcą polskiej dwustronnej współpracy rozwojowej.

Białoruś jest jednym z największych beneficjentów polskiej współpracy rozwojowej. Pomoc udzielona w 2016 roku koncentrowała się na trzech obszarach, takich jak: kapitał społeczny, dobre rządzenie oraz przedsiębiorczość i sektor

projekt
Utworzenie
szkółki żeglarskiej
w Brastawiu

realizacja
Ambasada RP
w Mińsku

dofinansowanie
423 501,17 złotych

Celem utworzenia szkółki żeglarskiej w Brastawiu było wsparcie rozwoju turystyki i wykorzystanie potencjału przyrodniczego Pojezierza Brastawskiego. Podczas realizacji projektu, wspólnie z Brastawskim Rejonowym Komitetem Wykonawczym, została nawiązana współpraca białoruskich władz lokalnych z polskimi jednostkami samorządu terytorialnego m.in. w zakresie polityki rozwoju regionalnego. W ramach projektu

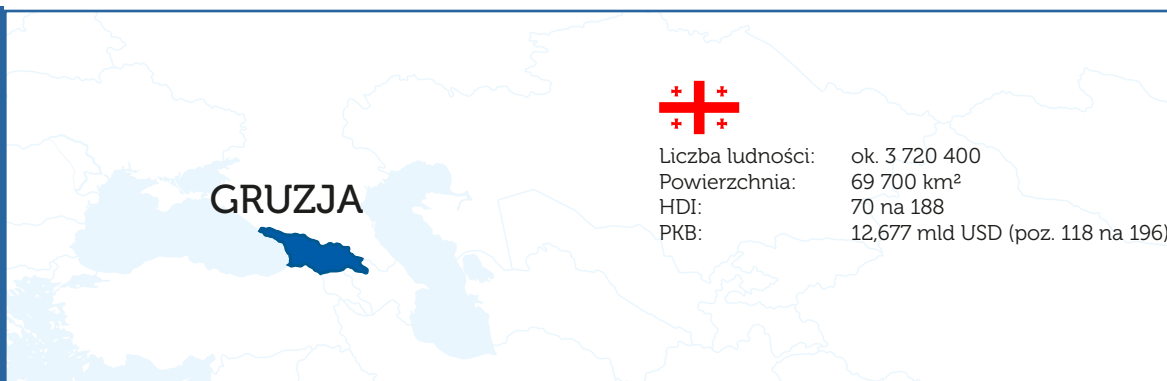
został zakupiony sprzęt żeglarski (15 szkoleniowych łodzi żaglowych, trenerska łódź motorowa i pomost pływający), stworzono infrastrukturę dla przechowywania sprzętu żeglarskiego. Inauguracja szkółki w trakcie pikniku „Żagle Brastawia” z udziałem przedstawicieli władz lokalnych zgromadziła wielu mieszkańców Brastawia i odbiła się szerokim echem w białoruskich mediach.

prywatny. Ponadto kontynuowane były działania pomocowe w priorytecie demokracja i prawa człowieka.

Zrealizowane projekty poświęcone kapitałowi społecznemu służyły m.in. poprawie dostępu do usług społecznych oraz zwiększeniu integracji społecznej osób niepełnosprawnych, dzieci pozbawionych pieczy rodzicielskiej i osób żyjących z chorobami zakaźnymi. Białoruscy beneficjenci uczestniczyli w szkoleniach, warsztatach i wizytach studyjnych prowadzonych przez polskich specjalistów. Wybrane białoruskie ośrodki uzyskały wsparcie w postaci wyposażenia i przystosowania pomieszczeń do pracy z osobami niepełnosprawnymi. Ratyfikowanie przez Białoruś Konwencji o Prawach

Osób Niepełnosprawnych ONZ sprzyjało realizacji działań z zakresu edukacji włączającej, m.in. we współpracy z przedstawicielami Instytutu Edukacji Włączającej utworzonego w 2016 roku przy Uniwersytecie w Baranowiczach.

Ważnym kierunkiem współpracy rozwojowej na rzecz Białorusi było wsparcie przedsiębiorczości i sektora prywatnego. Aktualnie ok. siedemdziesiąt procent białoruskiej gospodarki jest własnością państwa, a rola sektora prywatnego, zwłaszcza mikro i małych przedsiębiorstw, pozostaje ograniczona. Uczestnikami zrealizowanych w 2016 r. projektów polskiej pomocy było kilkaset białoruskich przedsiębiorców i kilkaset osób zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej. Szeroką ofertę szkoleń, wizyt studyjnych i usług doradczych uzupełniało wsparcie inwestycyjne dla wybranych mikroprzedsiębiorstw białoruskich, m.in. poprzez przekazanie środków na zakup maszyn i urządzeń. Podjęte działania przyczyniły się do intensyfikacji kontaktów pomiędzy białoruskimi i polskimi przedsiębiorcami oraz przyniosły pierwsze wymierne rezultaty, np. kontrakty i nowe miejsca pracy. Działania realizowane w zakresie wsparcia przedsiębiorczości i sektora prywatnego odpowiadały potrzebom rozwojowym wskazanym w Narodowej Strategii Społeczno-Gospodarczego Rozwoju Białorusi do 2030 roku.

Gruzja jest krajem priorytetowym polskiej współpracy rozwojowej od 2004 r. W ramach wsparcia systemu zarządzania kryzysowego przeprowadzono szkolenia dla strażaków gruzińskich na temat ratownictwa podziemnego. W Swanetii utworzono załączek Ochotniczego Pogotowia Ratownictwa Górskiego, a na terenie Kachetii prowadzono działania z zakresu modelowania hydraulicznego rzek

projekt
Integracja oraz
podnoszenie
kwalifikacji i zdolności
operacyjnych górskich
służb ratowniczych
w Mestii – region
Swanetia

realizacja
Fundacja
Międzynarodowe
Centrum Wsparcia i
Rozwoju (ICAD)

dofinansowanie
240 598 złotych

Celem projektu było podniesienie zdolności operacyjnych służb ratowniczych w regionie Swanetia, obszarze górskim, w którym wzrasta ruch turystyczny, a tym samym ważniejsza staje się potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa. Zrealizowanym celem było utworzenie załączka Ochotniczego Pogotowia Ratownictwa Górskiego w regionie Swanetia, z kadrą przeszkolonych ratowników górskich rekrutowanych wśród mieszkańców regionu Mestii – lokalnych przewodników,

sportowców, ratowników narciarskich i członków pogotowia. W ramach projektu przeprowadzono teoretyczne i praktyczne szkolenia rekrutów z zakresu: ratownictwa przywyciągowego, ratownictwa górskiego i podstawowego szkolenia medycznego, a także doposażono nowoutworzoną jednostkę w sprzęt ratowniczy. Obecny poziom wyszkolenia ratowników jest wstępem do dalszego, długotrwałego rozwoju służb ratownictwa górskiego w Gruzji.

górskich, służące zapobieganiu i reagowaniu w przypadku powodzi. Komendy Główna oraz Stołeczna Policji przeszkoliły gruzińskich funkcjonariuszy w obszarze reagowania na zagrożenia CBRN (zagrożenia chemiczne, biologiczne, radiologiczne, nuklearne), a także w zakresie informowania społeczeństwa w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych.

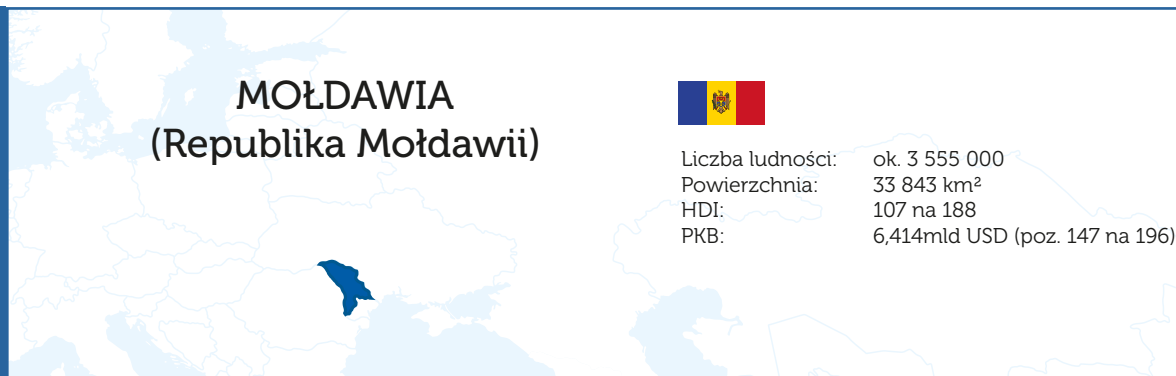
Polska uczestniczyła w tworzeniu centrów edukacji wczesnoszkolnej na obszarach wiejskich. W 2016 roku powstało 20 nowych centrów gotowości

szkolnej, przeszkolono kolejnych pedagogów do pracy na tym poziomie nauczania, a samorządowców - do przejęcia nowych zadań. W sumie dzięki polskiemu wsparciu stworzono dotychczas około 150 ośrodków. Współpraca z Polską sprawiła, że edukacja wczesnoszkolna została formalnie wprowadzona do gruzińskiego systemu edukacji. MRPiPS wspomagało rząd gruziński w budowie systemu wsparcia osób niepełnosprawnych, pomagając we wdrażaniu Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych. Dodatkowo przygotowano wytyczne dla stworzenia modelowego ośrodka reintegracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, a także przeszkolono kandydatów na rodziców zastępczych dzieci niepełnosprawnych.

Zrealizowano także projekty mające na celu wsparcie ofiar przemocy w rodzinie poprzez organizację kursów zawodowych dla ofiar oraz szkoleń dla nauczycieli i funkcjonariuszy policji, emisję cyklu audycji radiowych o tej tematyce oraz budowę schroniska dla ofiar przemocy w Tbilisi.

W ramach działań na rzecz budowy demokratycznego społeczeństwa w Gruzji udzielono wsparcia niezależnym lokalnym i regionalnym stacjom radiowym, mającym na celu zwiększenie partycypacji społecznej (m. in. poprzez wsparcie władzy lokalnej we wdrażaniu budżetu partycypacyjnego) oraz edukacji obywatelskiej (m. in. poprzez wzmocnienie działań społecznych uczniów i samorządu szkolnego).

Mołdawia jest krajem priorytetowym polskiej współpracy rozwojowej od 2004 r. W 2016 roku, dzięki środkom finansowym otrzymanym z programu Polskiej

projekt
Mołdawskie
szlaki kulinarne:
mikroinfrastruktura,
promocja, rejestracja

realizacja
Fundacja Polityki
Rozwojowej

dofinansowanie
262 960 złotych

Projekt był realizowany w pięciu gospodarstwach specjalizujących się w wytwarzaniu produktów regionalnych. Najważniejsze z nich „Casa Parinteasca” rozpoczęło działalność w formie muzeum sztuki ludowej, prezentując pamiątki rodziny właścicielki. Na potrzeby lokalnych producentów udostępniona została kuchnia, tzw. *Community kitchen*, wyposażona w nowoczesny sprzęt niezbędny do wytwarzania, opakowania i sprzedaży żywności (sprzęt do sterylizacji słoików, parowar, ujednolicone pakowanie). Daje to możliwość produkcji oraz degustacji

wielu lokalnych potraw: sera, wina, herbaty i innych produktów (np. ciasta z jabłkami). W 2017 roku planowana jest rozbudowa bazy noclegowej. Pomiędzy gospodarstwami wytyczone zostały ścieżki rowerowe, a obszar wpisano w specjalnie przygotowane mapy oraz oznaczono logiem polskiej pomocy. Projekt wspiera działania producentów na rzecz rejestracji produktów rolniczych zgodnie ze zharmonizowaną procedurą europejską, co udało się zrealizować w przypadku konfitury z płatków róży i destylatu owocowego o nazwie nimorinka.

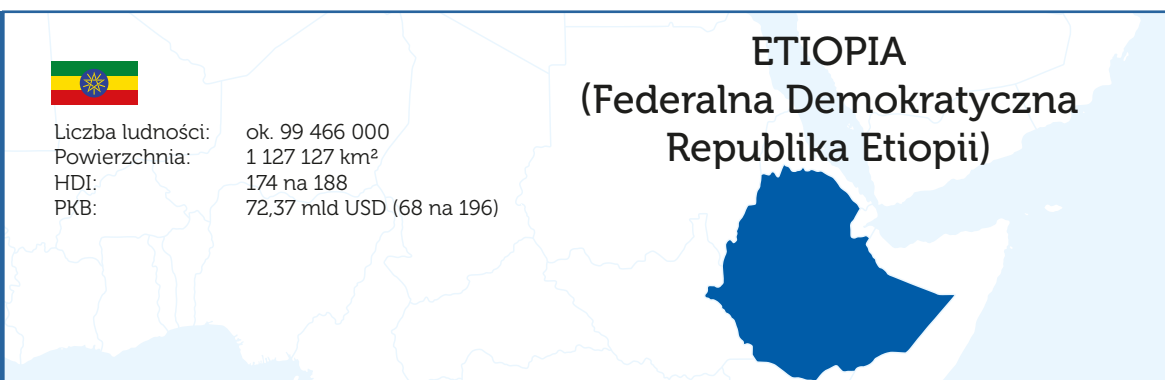
Pomocy, Ministerstwo Rozwoju wsparło Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Budownictwa Mołdawii w przeprowadzeniu zmiany modelu programowania i wdrażania polityki regionalnej, której kluczowym dokumentem strategicznym jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2016–2020.

Polska czynnie brała udział i popierała wszelkie inicjatywy UE zmierzające do wzmocnienia koordynacji i zwiększenia widoczności wspólnotowej polityki rozwojowej w Mołdawii. W ubiegłym roku rozpoczęto proces wspólnego programowania w Mołdawii. W obszarze bezpieczeństwa publicznego i zarządzania

granicami zostały zrealizowane projekty na rzecz Policji Granicznej Mołdawii w zakresie analizy kryminalnej, prowadzenia czynności procesowych, współdziałania podczas interwencji oraz udzielania pierwszej pomocy.

Wspierano rozwój usług rolniczych oraz pozarolniczych na obszarach wiejskich. Rozbudowano sieć doradztwa rolniczego, a także dofinansowano projekty, których celem było tworzenie klastrów w mołdawskiej agroturystyce. Pomoc dotyczyła również procesu rejestracji i promocji produktów lokalnych. Istotnym obszarem wsparcia były też działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości lokalnej na terenach wiejskich oraz dostępu do infrastruktury komunalnej, turystycznej i usług medycznych.

Flagową inicjatywą Polski pozostaje w dalszym ciągu Centrum Informacyjne dla Władz Lokalnych Mołdawii. Centrum od utworzenia w 2012 r. jest współfinansowane przez MSZ, USAID oraz EuropeAid. Centrum cieszy się dobrą opinią wśród mołdawskich władz samorządowych. Prowadzi aktywną działalność informacyjną z wykorzystaniem nowoczesnych form komunikacji. Odgrywa pozytywną rolę w nawiązywaniu partnerstw pomiędzy polskimi i mołdawskimi organizacjami. W ubiegłym roku Centrum z dużym zaangażowaniem wspierało władze lokalne, organizacje pozarządowe i grupy inicjatywne w działalności na rzecz wzmocnienia demokracji lokalnej oraz absorpcji środków pomocowych i budowania partnerstwa z instytucjami z Polski i innych krajów UE.

Etiopia jest partnerem priorytetowym dla polskiej współpracy rozwojowej od 2012 r. Oferowane przez polski rząd środki w ramach udzielanej Etiopii pomocy

projekt
Wsparcie edukacji w
Południowej Etiopii
poprzez oświetlenie
szkół podstawowych
oraz wyposażenie
bibliotek szkolnych

realizacja
Fundacja Polskie
Centrum Pomocy
Międzynarodowej

dofinansowanie
1 196 426,86 złotych

Najważniejszym celem prowadzonego projektu jest tworzenie warunków do poprawy jakości edukacji na terenach wiejskich południowej Etiopii, przy równoczesnym wzroście liczby uczniów kończących pełen cykl kształcenia podstawowego. W ramach działań pomocowych, wiejskie szkoły w regionie Oromo wyposażane są w baterie słoneczne. Pozwala to prowadzić zajęcia i umożliwia samodzielną lekturę w budynkach szkolnych także po zmroku, zapadającym w okolicach równika zawsze około godz. 18.00. Dodatkowo szkoły wyposażono w książki dla dzieci,

a także zorganizowano szkolenia dla członków kadry pedagogicznej z metodyki nauczania w szkołach, zarządzania bibliotekami oraz podstaw obsługi systemów oświetleniowych.

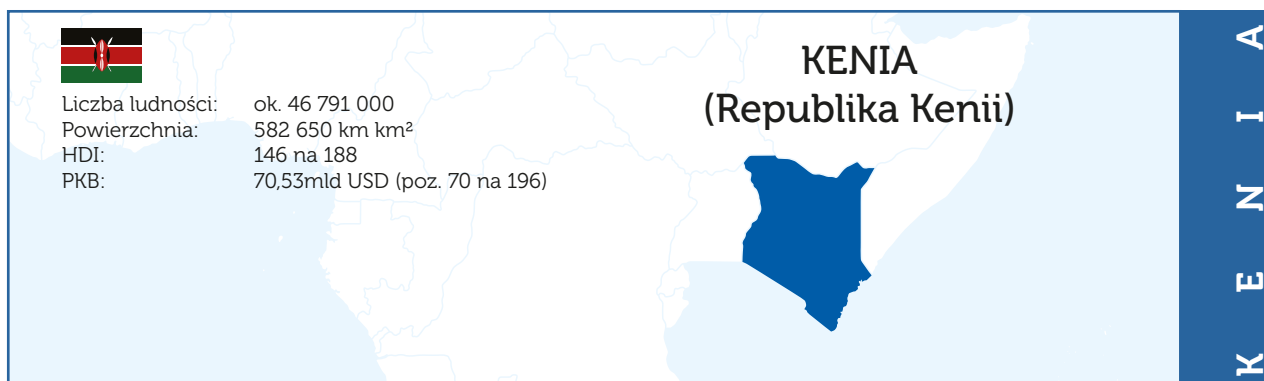
Widoczny jest bezpośredni wpływ doświetlenia pomieszczeń na wyniki egzaminów wśród uczniów. Zrealizowanie projektu poprawia warunki zdobywania wiedzy lokalnej społeczności i stwarza możliwości budowania potencjału ludzkiego w dynamicznie rozwijającej się współczesnej Etiopii.

rozwojowej wpisują się we wspólne programowanie Unii Europejskiej. Sektory wsparcia zostały wybrane zgodnie z zasadami wspólnego programowania UE, zakładającymi podział zadań między donatorami oraz w oparciu o analizę potrzeb oraz sytuacji społeczno-gospodarczej kraju-biorcy pomocy rozwojowej.

W ten sposób określono główne sektory polskiej pomocy rozwojowej w Etiopii: kapitał ludzki, ochrona środowiska, przedsiębiorczość i sektor prywatny. Łączna pomoc rozwojowa udzielona przez Polskę w roku 2016 wyniosła ok. 2 miliony złotych. Na tę kwotę złożyły się 2 przedsięwzięcia wdrożone przez polskie organizacje pozarządowe oraz 5 projektów zrealizowanych przez Ambasadę RP w Addis Abebie w ramach systemu małych grantów. W przypadku Etiopii tworzenie miejsc pracy oraz działania edukacyjne przyczyniają się do powstrzymania presji migracyjnej.

Znakomita część aktywności polskiej współpracy rozwojowej w Etiopii ma na celu wspieranie edukacji. Celem jest ułatwianie dostępu do edukacji i wyrównywanie szans. Co ważne, działania realizowane są w placówkach edukacyjnych, które zostały wybrane wspólnie z miejscowymi władzami. W 2016 r. Polska kontynuowała wspieranie systemu edukacji w Etiopii poprzez instalację w szkołach oświetlenia zasilanego energią słoneczną. Pozwoliło to na oświetlenie 100 etiopskich szkół położonych na terenach wiejskich. Dzięki tego typu inwestycjom, prowadzonym od 2012 r., dzieci oraz dorośli z ubogich obszarów mogą uczyć się wieczorami.

W ramach systemowego wsparcia etiopskich służb ratowniczych przeszkolono kilka jednostek ratowniczo-gaśniczych w regionie Amhara oraz w Regionie Narodów, Narodowości i Ludów Południa. Działania, które zostały zapoczątkowane w 2015 r., mają na celu wzmocnienie zdolności operacyjnych w zakresie zapobiegania, reagowania oraz usuwania skutków klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych działalnością człowieka. W Etiopii występuje stosunkowo duże zagrożenie powodzią i osunięciami ziemi. W gęsto zabudowanych dzielnicach często zdarzają się pożary w wielopiętrowych budynkach. Dzięki szkoleniom i uzupełnieniu specjalistycznego wyposażenia strażaków, znacznie podniosły się ich skuteczność i poziom umiejętności zawodowych.

Polska nieprzerwanie od 2010 r. angażuje się w pomoc na rzecz krajów rozwijających się w Afryce Wschodniej. Pomimo że Kenia jest największą i najbardziej zaawansowaną gospodarką w regionie Wschodniej i Centralnej Afryki, odpowiedzialną za 40% PKB Afryki Wschodniej, to nadal znajduje się w grupie „pozostałych krajów o niskim dochodzie” (DNB per capita poniżej 1045 USD w 2013 r.), określonej przez Komitet Pomocy Rozwojowej OECD. Kenia jest partnerem priorytetowym polskiej współpracy rozwojowej od 2012 r. Wszystkie projekty realizowane w jej ramach wpisują się w kenijski rządowy Drugi średniookresowy plan wdrażania strategii rozwoju do 2030 r. (*Second Medium Term Plan 2013-2017 of Vision 2030*), określający m.in. główne priorytety polityki rozwojowej.

W 2016 r. polskie projekty pomocowe miały na celu umożliwienie edukacji oraz kształcenia zawodowego młodzieży, a także poprawę infrastruktury i wyposażenia ośrodków edukacyjnych. Polskie organizacje pozarządowe prowadziły działania wspierające przedsiębiorczość, szczególnie młodzieży i kobiet. Przykładem tego typu projektów była pomoc przy rozpoczęciu działalności gospodarczej grupie kobiet w Kiberze, dzielnicy nędzy w Nairobi. Udzielono też wsparcia szkołom i przedszkolom na terenie okręgu Mbita, gdzie różnorodne projekty rozwojowe są realizowane już od kilku lat. MSZ sfinansowało także program opieki zdrowotnej w przychodni w Muthale w ramach Programu „Wolontariat Polska Pomoc”.

W Kenii, podobnie jak w Etiopii, jest prowadzone szkolenie służb ratowniczych.

projekt
Pracujmy i uczmy się
razem – kompleksowy
program opieki
zdrowotnej w Muthale
w Kenii

realizacja
Stowarzyszenie Polska
Misja Medyczna

dofinansowanie
198 970,55 złotych

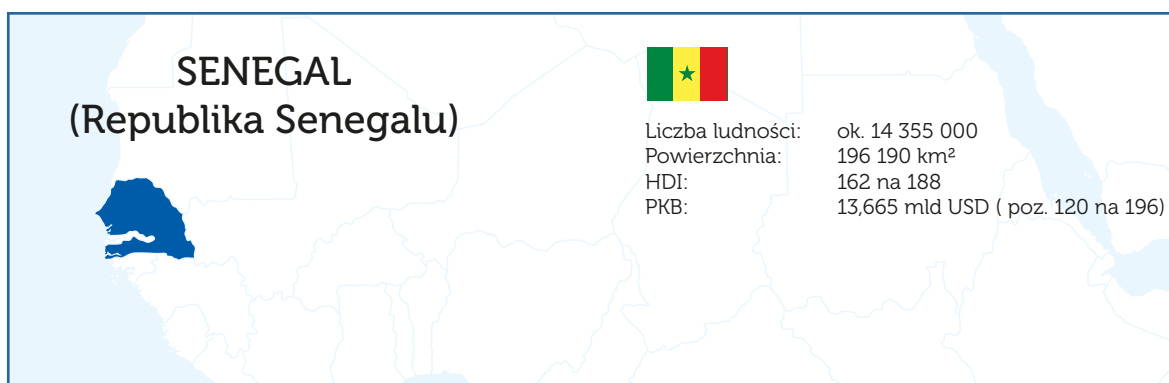

Projekt miał na celu zahamowanie wysokiej śmiertelności noworodków, niemowląt i dzieci w okolicach Muthale. Wolontariusze przeszkolili ponad 400 matek i kobiet w ciąży, personel medyczny szpitala (około 30 pracowników) oraz ponad 2000 dzieci z pobliskich szkół. Ponadto, odpowiadając na potrzebę szpitala, przeprowadzili szkolenia z procedur ALS i resuscytacji dorosłych, a także włączali się w koordynację kampanii szpitalnej promującej kenijski narodowy system ubezpieczeń.

Jednocześnie wolontariusze uczestniczyli w codziennej pracy szpitala, przychodni, centrum opieki nad

pacjentami-nosicielami wirusa HIV oraz dyspensariów, tj. ośrodków opieki podstawowej należących do szpitala. W ramach projektu zakupiono niezbędne materiały szkoleniowe oraz środki jednorazowego użytku, w tym leki na potrzeby pracy wolontariuszy w szpitalu.

Poza pacjentami szpitala, beneficjentami działań wolontariuszy byli również mieszkańcy okolicznych wiosek. Troje wolontariuszy przebywało w Kenii w okresie od 16 lipca do 27 października 2016 r.

Senegal został krajem priorytetowym polskiej współpracy rozwojowej w 2016 r.

Wyboru obszarów tematycznych współpracy dokonano po przeprowadzeniu analizy dokumentów strategicznych i wdrożeniowych rządu senegalskiego: Narodowej Strategii Rozwoju Gospodarczego i Społecznego 2013–2017 Senegal oraz planu na rzecz rozwoju „Sénégal Emergent”.

Choć Senegal był po raz pierwszy uwzględniony w konkursie polskiej pomocy rozwojowej, zrealizowane projekty obejmowały wszystkie obszary, co było możliwe dzięki dobrej współpracy ze sprawdzonymi partnerami lokalnymi (w tym misjonarzami), oraz identyfikacji kierunków współpracy na kolejne lata. Sprzyjającą okolicznością na rzecz dobrej współpracy rozwojowej w Senegal było otwarcie polskiej ambasady w Dakarze i jej zaangażowanie.

W ramach działań na rzecz poprawy jakości ochrony zdrowia udzielono wsparcia dwóm przychodniom katolickim prowadzonym przez Misję Franciszkańską Sióstr Misjonarek Maryi. Przeprowadzono szkolenia medyczne w zakresie odczytu USG położniczego oraz podstaw ratownictwa medycznego, a ośrodki zdrowia doposażono w sprzęt do diagnostyki prenatalnej.

Polska wspierała również działania na rzecz senegalskich dzieci ulicy, pozbawionych systemowego wsparcia ze strony państwa. Część zadań związanych z alfabetyzacją i umożliwieniem integracji społecznej, a także działania PR służące zmianie postaw społecznych, przejął sektor pozarządowy. Dzięki polskiemu wsparciu w ośrodku dla dzieci ulicy zostały przeprowadzone warsztaty zawodowe z zakresu zrównoważonego rolnictwa, elektryki oraz stolarstwa.

Część działań przyczyniła się do zwiększenia dostępności infrastruktury sanitarnej na terenach wiejskich. O tym, jak ważny dla ochrony zdrowia i środowiska naturalnego jest rozwój infrastruktury sanitarnej, mieszkańcy informowani byli w ramach szkoleń organizowanych z inicjatywy lokalnej społeczności.

projekt
Poprawa dostępu
do infrastruktury
sanitarnej i
podniesienie
świadomości z zakresu
higieny mieszkańców
gminy Ngan Doiuf,
Senegal

realizacja
Stowarzyszenie
„Towarzystwo
Navegadores”

dofinansowanie
308 480,03 zł

Realizacja projektu polegała na wybudowaniu wielokabinowych latryn przy 9 szkołach i 5 przychodniach. W jednym z ośrodków zdrowia z niewielkim oddziałem położniczym powstała toaleta wewnątrz budynku, odpowiednio przystosowana do potrzeb pacjentów. Przy okazji prac budowlanych przeprowadzono szkolenia dla miejscowych robotników, którzy w przyszłości będą mogli wykonywać podobne instalacje. Nad prawidłową eksploatacją toalet czuwać ma Komisja

Zdrowia, która już wcześniej funkcjonowała w strukturach gminnej społeczności.

Trenerki cieszące się autorytetem wśród lokalnej społeczności poprowadziły kampanię społeczną wśród dorosłych, motywując ich do większej dbałości o higienę i budowania latryn przy własnych domach.

Ostatnim zrealizowanym elementem projektu były lekcje higieny prowadzone dla uczniów szkół, przy których powstały latryny.

Tanzania jest krajem priorytetowym polskiej współpracy rozwojowej od 2012 r.

W 2016 r. dominowały projekty wpisujące się w tematykę obszaru, jakim jest kapitał ludzki. Część inicjatyw rozwojowych przeprowadzono na terenie misji katolickiej w Kiabakari, która od wielu lat jest partnerem działań polskiej współpracy rozwojowej. MSZ sfinansowało dokończenie budowy szkoły podstawowej oraz budowę specjalistycznej kliniki leczenia stomatologicznego i okulistycznego. We wcześniejszych latach dzięki wsparciu ze środków polskiej pomocy powstało m.in. przedszkole oraz system odprowadzania wody deszczowej.

Nadal wspierano *Livestock Training Agency* należącą do rządowej sieci szkół rolniczych poprzez prowadzenie szkoleń i doposażenie laboratoriów, co pozwoliło wydatnie podnieść jakość kształcenia w dziedzinie hodowli zwierząt w Tanzanii. Projekt stanowił rozwinięcie działań realizowanych od 2010 r.

W ramach obszaru, jakim jest ochrona środowiska wdrożono działania mające na celu ograniczenie wylesiania zboczy Kilimandżaro poprzez rozpowszechnianie użycia brykietów z biomasy, np. odpadów po produkcji przetworów z kukurydzy, jako alternatywnego, bardziej wydajnego źródła energii. Ponadto w ramach wolontariatu i małych grantów zrealizowane zostały działania o charakterze medycznym. Na szczególną uwagę zasługuje wsparcie, jakiego udzielono ośrodkowi zajmującemu się dziećmi niewidomymi i albinoskimi w Buhangija.

projekt
Brykiety z biomasy
praktycznym sposobem
na ograniczenie
wylesiania zboczy
góry Kilimandżaro
(Tanzania)

realizacja
Fundacja Ekonomiczna
Polska-Afryka
Wschodnia

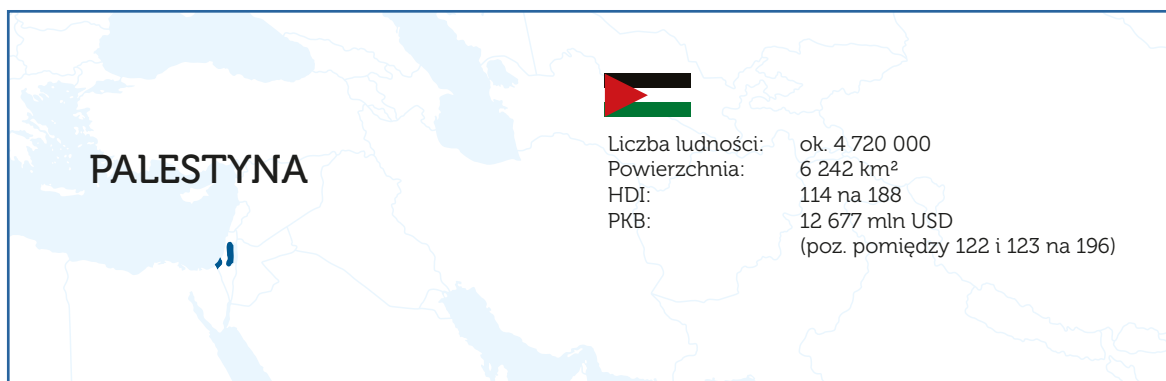

dofinansowanie
2016r.:
586 305,49 złotych,
2017r.:
588 155 złotych

W związku z szybko rosnącą liczbą ludności zamieszkującej zbocza Kilimandżaro, od kilku lat gwałtownie postępuje wylesianie tamtejszych terenów, a przez to odwadnianie regionu, co w krótkim czasie może doprowadzić do katastrofy ekologicznej. W dużej mierze lasy wyrąbywane są przez najuboższych mieszkańców, którzy wykorzystują opał do przygotowywania codziennych posiłków. Stowarzyszenie TEACA, lokalny partner projektu, popularyzuje rozwiązanie polegające

na zastępowaniu drewna brykietami z biomasy, czyli niezużywalnych biologicznych odpadów, takich jak m.in. łodygi kukurydzy, manioku, słonecznika, liście i pnie bananowców, trociny z tartaków. Dzięki projektowi przeprowadzono szkolenia oraz wyposażono mieszkańców w maszyny umożliwiające produkcję brykietów. Dzięki temu ludność nie tylko chroni środowisko, lecz także używając tanich, pozyskiwanych z odpadów brykietów, zarabia na ich sprzedaży.

Palestyna jest jednym z głównych partnerów polskiej pomocy rozwojowej nieprzerwanie od 2005 r. Nasze działania w sposób istotny wspierają proces budowania podstaw państwa palestyńskiego.

Celem działań rozwojowych jest zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grup szczególnie marginalizowanych. Dobrze obrazują to projekty zrealizowane w 2016 r. na rzecz osób niepełnosprawnych oraz kobiet i młodzieży, zmierzające do ich aktywizacji zawodowej.

Działaniem służącym zwiększeniu bezpieczeństwa żywnościowego i konkurencyjności sektora spółdzielczego w Palestynie był projekt popularyzujący uprawy hydroponiczne. Projekt stanowił kontynuację podobnych działań realizowanych przez Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej od 2010 r.

Duże doświadczenie Biura Przedstawiciela RP w Ramallah w prowadzeniu inicjatyw o charakterze rozwojowym przekłada się na wysoki poziom projektów grantowych, dobre rozpoznanie potrzeb społeczności lokalnych oraz wysoką skuteczność działań. Jeden z projektów zrealizowanych w 2016 r. dotyczył pomocy w tworzeniu spółdzielni rękodzielniczej „Women in Hebron” produkującej wyroby wełniane, co przelożyło się na poprawę sytuacji finansowej i pozycji społecznej kobiet.

W 2016 r. zostało podpisane porozumienie w sprawie polskiego wsparcia rewitalizacji Bazyliki Narodzenia Pańskiego w Betlejem. Polska przeznaczyła na ten cel 100 tys. euro, które to środki zostaną wykorzystane na remont fasady, kolumn oraz instalacji elektrycznej. Renowacja Bazyliki podniesie atrakcyjność turystyczną tego miejsca, a co za tym idzie ma znaczny potencjał rozwojowy dla społeczności lokalnej.

projekt
Zastosowanie upraw
hydroponicznych
do zwiększenia
bezpieczeństwa
żywieniowego,
dochodów i
konkurencyjności
sektora spółdzielczego
w Palestynie

realizacja
Fundacja Polskie
Centrum Pomocy
Międzynarodowej

dofinansowanie
2016 r.:
1 186 032,72 złotych,
2017 r.:
1 147 937 złotych

Projekt zrodził się w oparciu o pozytywne doświadczenia współpracy z drobnymi spółdzielniami rolniczymi, głównie zatrudniającymi kobiety, tworzącymi w Palestynie markę MAWA-SEM od roku 2015. Projekt obejmował wsparcie merytoryczne i biznesowe przy tworzeniu i rozwoju innowacyjnych upraw hydroponicznych.

W 2016 r. w 3 spółdzielniach i jednym ośrodku dla niepełnosprawnych w rejonie Betlejem, Hebronu i Ramallah zostały przeprowadzone szkolenia, a następnie na 300 metrach kwadratowych stworzono infrastrukturę pozwalającą na innowacyjną produkcję warzyw. Udzielono również wsparcia merytorycznego i promocyjnego spółdzielniom

i grupom sprzedażowym działającym w ramach tej samej marki handlowej. Kolejny etap projektu zakłada zwiększenie areálu do rozmiarów przynoszących zysk całej grupie powiązanych spółdzielni produkcyjnych, sprzedażowych i supermarketów. Ich wzajemne powiązania i zorientowanie na produkcję wysokiej jakości ekologicznych produktów poprawią efekty finansowe. Spółdzielnie zostały wyposażone, wypromowane oraz przeprowadzono w nich szkolenia.

Celem projektu także jest także to, by jego beneficjenci stali się samowystarczalni. Poza zaspokojeniem własnych potrzeb żywieniowych odniosą także korzyści finansowe.

Polska od wielu lat wspiera uchodźców palestyńskich na Zachodnim Brzegu i w Strefie Gazy, dokonując wpłat do budżetu Agencji Narodów Zjednoczonych dla Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA). W okresie od 2007 do 2016 wpłaty wyniosły 7,73 mln PLN (niemal 2 mln EUR).

Zgodnie z założeniami Wieloletniego programu współpracy rozwojowej na lata 2016–2020 Mjanma uzyskała status państwa priorytetowego polskiej pomocy rozwojowej, w związku z czym w 2016 roku po raz pierwszy została uwzględniona w konkursie „Polska pomoc rozwojowa”. Wybór ten był podyktowany wyjątkowo trudną sytuacją kraju przechodzącego, po ponad sześćdziesięcioletniej wojnie wewnętrznej, dramatyczny okres transformacji społeczno-politycznej – od autorytarnej władzy wojskowej do systemu demokratycznego, od gospodarki planowej do ekonomii rynkowej. Współpraca koncentrowała się na wspieraniu kapitału ludzkiego, przedsiębiorczości i sektora prywatnego. Wybór tych obszarów był w głównej mierze podyktowany niskim poziomem inwestycji publicznych w ochronie zdrowia i wysokim wskaźnikiem ubóstwa. Pokrywa się on z działaniami rozwojowymi innych europejskich donatorów zaangażowanych w pomoc rozwojową na rzecz Mjanmy.

Udzielono wsparcia projektom mającym na celu edukację medyczną i doposażenie niedofinansowanych przez państwo wiejskich ośrodków zdrowia w regionie Ayeyarwady. W dziedzinie rozwoju przedsiębiorczości w sektorze rolno-spożywczym pomoc uzyskała farma szkoleniowa, prowadząca kursy zawodowe z zakresu zrównoważonego rolnictwa. Ponadto, poprzez poprawę

projekt
 NEED szansą dla
 Młodych w Birnie
 - rozbudowa
 infrastruktury
 farmy szkoleniowej
 i poprawa jakości
 kształcenia na temat
 zrównoważonego
 rolnictwa

realizacja
 Fundacja Kultury
 Świata

dofinansowanie
 301 547,69 złotych

Głównym celem projektu była poprawa jakości infrastruktury farmy szkoleniowej i zwiększenie potencjału organizacji jako instytucji kształcącej kobiety i młodzież w zakresie zrównoważonego rolnictwa, a także zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności działań realizowanych przez kooperatywy i grupy producenckie w sektorze rolno-spożywcym. Główne działania polegały na stworzeniu banku nasion,

wybudowaniu szklarni, domu nauczyciela oraz przeprowadzeniu renowacji bursy na farmie szkoleniowej NEED Myanmar w Hmawbi. W Rangunie przeprowadzone zostały warsztaty TOT dla 18 absolwentów NEED Myanmar, a następnie dla 240 rolników warsztaty multiplikacyjne na temat zrównoważonego rolnictwa oraz tworzenia kooperatyw. Ponadto przeprowadzono 5 kampanii społecznych o zasięgu 800 osób.

infrastruktury edukacyjnej w wiosce Kuilertor w prowincji Tak, wsparcie grantowe uzyskała mniejszość etniczna Karenów, zamieszkująca tereny wiejskie na pograniczu tajsko-birmańskim. Spośród wszystkich państw priorytetowych Polska pomoc na rzecz Mjanmy była najmniejszą. Choć zrealizowane projekty należy ocenić pozytywnie, to ich niewielka liczba świadczy o małym zainteresowaniu polskich organizacji pozarządowych tym odległym krajem, słabo poznanym w kontekście współpracy rozwojowej.

4. WSPÓŁPRACA ROZWOJOWA W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Najważniejszymi narzędziami dwustronnej współpracy rozwojowej prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych są:

- konkursy Ministra Spraw Zagranicznych;
- system małych grantów;
- programy stypendialne;
- Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego.

KONKURSY

Jednym z najważniejszych sposobów wspierania rozwoju innych krajów w ramach programu Polska Pomoc jest finansowanie projektów adresowanych do ich społeczeństw. Projekty te są wyłaniane spośród propozycji nadsyłanych do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach otwartej procedury konkursowej. Przyznawane w ten sposób granty zaliczane są do pomocy dwustronnej.

Zasady postępowania dotacyjnego są definiowane każdorazowo w regulaminie danego konkursu. Określa on między innymi kraje, do których adresowana jest pomoc, cele i priorytety podejmowanych działań, kryteria, jakie muszą spełniać nadsyłane propozycje projektów, a także zasady według których będą one oceniane. Do składania propozycji projektów (ofert) uprawnione są w szczególności organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, publiczne i niepubliczne szkoły wyższe, instytuty badawcze, Polska Akademia Nauk i jej jednostki organizacyjne. Wymagane jest, aby podmiot składający ofertę był zarejestrowany w Polsce.

W roku 2016 w wyniku przeprowadzonych postępowań konkursowych udzielono dotacji dziewięćdziesięciu projektom na łączną kwotę blisko 40 milionów złotych:

- w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2016” wsparcie finansowe uzyskały 53 projekty na łączną sumę przekraczającą 26 mln złotych;
- w konkursie „Pomoc humanitarna na Bliskim Wschodzie i Ukrainie 2016” dofinansowano 7 projektów na sumę ok. 7,235 mln złotych;
- w konkursie „Pomoc humanitarna na Bliskim Wschodzie 2016” wsparcie uzyskało 5 projektów na sumę blisko 4 mln złotych;
- w konkursie „Wolontariat Polska Pomoc 2016” wsparcia udzielono 14 projektom na łączną kwotę 0,776 mln złotych;
- w konkursie „Edukacja globalna 2016” dofinansowano 12 projektów, łącznie na sumę 1,835 mln złotych.

WOŁONTARIAT POLSKA POMOC 2016

Wsparci przez MSZ wolontariusze wyjechali w 2016 r. do 9 krajów: Boliwii, Ghany, Kenii, Palestyny, Paragwaju, Peru, Tanzanii, Ugandy i Zambii. Prowadzili tam działania przede wszystkim w dziedzinie edukacji i zdrowia, wspierali lokalne inicjatywy społeczne i przedsiębiorczość. Ważną część organizatorów tego rodzaju pomocy stanowiły misje i stowarzyszenia katolickie, między innymi Caritas Polska, Stowarzyszenie Misji Afrykańskich – Centrum Charytatywno-Wolontariackie „SOLIDARNI”, Salezjański Wolontariat Misyjny – Młodzi Światu, Fundacja Pomocy Humanitarnej „Redemptoris Missio”.

Celem większości projektów była poprawa sytuacji młodzieży i dzieci zagrożonych wykluczeniem, poprzez zapewnienie im dostępu do edukacji. W dziedzinie zdrowia działania wolontariuszy były odpowiedzią na niedobory kadr medycznych w lokalnych ośrodkach zdrowia i trudny dostęp do opieki medycznej. Dzięki pracy wolontariuszy został wzmocniony potencjał służby zdrowia w krajach partnerskich poprzez działania edukacyjne oraz za sprawą

projekt
Implementacja
nowych technologii
przetwórstwa mleka
jako podstawa edukacji
młodzieży w tym
zakresie

realizacja
Fundacja Nauka dla
Rozwoju

dofinansowanie
50 888,92 złotych

Ogólnym celem projektu realizowanego w drugiej połowie 2016 r. było zwiększenie potencjału LITA, instytucji edukującej młodzież w zakresie rolnictwa i hodowli w Tengeru (Tanzania). Dwaj wolontariusze, pracownicy naukowcy SGGW w Warszawie, przyczynili się do wprowadzenia nowych technologii przetwórstwa mleka w mleczarni funkcjonującej przy szkole rolniczej od lat 60. ubiegłego wieku. Z połączenia technologii sera tyłzyckiego i oscypka powstał nowy produkt: wędzony ser regionalny Tengeru cheese. To ser dojrzewający, półtwardy lub twardy, nadaje się do spożycia już po tygodniu, a uwędzony i zapakowany może być przechowywany w warunkach chłodniczych nawet kilka miesięcy. Technika

wytwarzania tego gatunku sera jest prosta i łatwa do zastosowania po kilkutygodniowym przeszkoleniu. Poza tym, dzięki zainstalowaniu systemu solarnego, służącego do grzania wody, poprawiły się warunki higieniczne prowadzonych w mleczarni zajęć praktycznych oraz produkcji wyrobów. Zainstalowano także zakupione ze środków projektowych wcześniej nieznane wyposażenie (m.in. wędzarkę i pakowarkę próżniową). W oparciu o przygotowane materiały szkoleniowe oraz urządzenia i akcesoria zakupione w ramach projektu wolontariusze przeszkolili nauczycieli prowadzących zajęcia ze studentami LITA – Tengeru. Szczególny nacisk w procesie kształcenia położono na umiejętności praktyczne.

projekt
Samodzielność Dziecka
Niewidomego – praca z
dziećmi niewidomymi
w ośrodku Buhangija
w Tanzanii w zakresie
nauki samodzielnego
i bezpiecznego
poruszania się

realizacja
Stowarzyszenie Misji
Afrykańskich, Centrum
Charytatywno-
Wolontariackie
„SOLIDARNI”;

dofinansowanie
86 879,48 złotych

Dwoje wolontariuszy, którzy całe swoje zawodowe życie byli nauczycielami niewidomych w Laskach, wyjechało do Tanzanii, aby wesprzeć swoim doświadczeniem tyflopedagogicznym kadrę pedagogiczną ośrodka w Buhangija oraz niewidome dzieci w przystosowaniu się do samodzielnego życia. Wolontariusze uczestniczyli w codziennym życiu i pracy ośrodka. Wolontariat polegał na pracy indywidualnej z poszczególnymi uczniami niewidomymi, pracy z małymi dziećmi albinoskimi oraz pracy zespołowej z pozostałymi dziećmi z ośrodka.

Wolontariusze codziennie organizowali zajęcia edukacyjne z dużą grupą

dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych, wychowując przez zabawę. Zajęcia sprzyjały usprawnieniu małej i dużej psychomotoryki dzieci, które wypracowywały umiejętność wspólnej zabawy.

Wolontariusze przekazali swoje doświadczenie zawodowe miejscowym opiekunom i wychowawcom oraz nauczycielom dzieci niewidomych, poprzez prezentację praktyczną sposobów nauczania technik poruszania się niewidomego z laską, z przewodnikiem widzącym oraz korzystania z pomocy niezbędnych niewidomym i słabowidzącym. Wolontariusze stworzyli również pomoce dotykowe dla tamtejszej pracowni tyflopedagogicznej.

sprzętu medycznego, który został przekazany miejscowym organizacjom po zakończeniu realizacji projektu. Wolontariusze uczestniczyli też w projektach społecznych w slumsach, wśród młodzieży i osób niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem.

Uzupełnieniem działań wolontariuszy za granicą była promocja przeprowadzonych projektów na terenie Polski. Wolontariusze we współpracy z polskimi organizacjami pozarządowymi organizowali wystawy fotograficzne, publikowali broszury informacyjne oraz artykuły w specjalistycznych czasopismach promujące dokonania własne i samą ideę wolontariatu. Inicjatywy te przyczyniły się do zwiększenia wiedzy Polaków na temat celów polskiej współpracy rozwojowej.

SYSTEM MAŁYCH GRANTÓW

W ramach systemu małych grantów polskie placówki dyplomatyczne w krajach-biorcach oficjalnej pomocy rozwojowej mogą ubiegać się o środki na działania na rzecz najbardziej potrzebujących grup ludności, przygotowane wspólnie z miejscowymi partnerami. Projekty te mają na celu szybkie i elastyczne reagowanie na szczególnie istotne potrzeby o charakterze humanitarnym, jak i rozwojowym. Systemem objęte są zarówno kraje priorytetowe dla polskiej pomocy, ale także wybrane inne kraje rozwijające się. W 2016 roku wyłoniono 70 projektów, którym udzielono wsparcia na łączną kwotę ponad 6,8 mln złotych. W ramach pomocy rozwojowej zrealizowano 42 projekty: w Afryce, na Bliskim Wschodzie, w Azji, Ameryce Łacińskiej i na Bałkanach Zachodnich oraz 21 projektów w Europie Wschodniej i Azji Środkowej. Pomoc humanitarna obejmowała 7 projektów zrealizowanych na Bliskim Wschodzie, Bałkanach Zachodnich i w Azji Środkowej.

projekt
Stworzenie specjalistycznego gabinetu
rehabilitacji wzroku w ośrodku oo.
Kamilianów w Tbilisi

realizacja
Ambasada RP w Tbilisi

dofinansowanie
174 459,80 złotych

Celem projektu było wypełnienie luki w gruzińskim systemie opieki zdrowotnej polegającej na niedostatku specjalistycznych, ogólnodostępnych ośrodków rehabilitacyjnych dla osób z wadami wzroku i zaburzeniami widzenia. Został on osiągnięty poprzez utworzenie specjalistycznego gabinetu rehabilitacyjnego w ośrodku oo. Kamilianów.

Rehabilitacja wzroku to seria ocen diagnostycznych oraz cykl ćwiczeń, które

pomagają słabowidzącym łagodzić skutki deficytu wzroku. Może uzupełniać oddziaływania medyczne, a także przynieść korzyści w postaci lepszego funkcjonowania wzroku. Proces rehabilitacji wzroku rozpoczyna się od oceny funkcjonalnej możliwości wzrokowych, która jest punktem wyjścia do ćwiczeń usprawniających. Przy rehabilitacji wzroku u dorosłych, gdy najczęściej mamy do czynienia ze słabowzrocznością nabytą, zajęcia usprawniające mają na celu przywrócenie maksymalnej sprawności.

W ramach projektu zostało zakupione, dostarczone do Tbilisi oraz zainstalowane specjalistyczne wyposażenie gabinetu.

projekt
Centrum Zdrowia im. Sybiraków w Koja

realizacja
Ambasada RP w Nairobi

dofinansowanie
127 424,48 złotych

W Mpunge nad jeziorem Victoria, niedaleko Kampali, mieszkało w latach czterdziestych XX wieku około trzech tysięcy polskich Sybiraków, którzy dotarli tam wraz z armią gen. Władysława Andersa. Dziś śladem po nich są domy budowane według polskich zwyczajów, wspomnienia najstarszych mieszkańców i cmentarz. Nawiązując do działalności polskich

uchodźców sprzed siedemdziesięciu lat, Ambasada RP w Kenii postanowiła wyposażyć tamtejszy ośrodek zdrowia w oddział szpitalny, równocześnie nadając obiektowi imię Sybiraków. Prowadzony przez władze lokalne ośrodek umożliwi dziesięciorgu chorym hospitalizację w nagłych przypadkach, m.in. po porodzie czy udzielaniu bieżącej pomocy chorym na AIDS.

Fundusze z Polski pozwoliły na wybudowanie i podstawowe wyposażenie dziesięcioosobowego oddziału szpitalnego.

projekt

Budowa suszarni orzechów, renowacja magazynu rolnego w Adonara na Flores oraz szkolenia dla rolników

realizacja

Ambasada RP w Dżakarcie

dofinansowanie
65 390,81 złotych

Projekt miał na celu wsparcie drobnych rolników z Adonara niedaleko Flores (prowincja Małe Wyspy Sundajskie Wschodnie) poprzez udostępnienie im prostych technologii przetwórczych. W ramach powstałego zakładu przetwórstwa rolnego *Adonara Depot Desa*

uruchomiono magazyn i suszarnię słoneczną, wyposażone w młocarnie sorgo i urządzenia do hermetycznego pakowania ziarna. Dzięki dostępności technologii, które przedłużają trwałość i przydatność produktów rolnych (w szczególności orzechów nerkowca, sorgo, moringi i orzechów kokosowych), rolnicy mogą zwiększyć swoje dochody. Powstała infrastruktura ułatwi producentom kontakt z potencjalnymi kupcami.

projekt
Rewitalizacja stawów rybnych i sadów dla
społeczności Arhuaco

realizacja
Ambasada RP w Bogocie

dofinansowanie
11 963,68 złotych

Projekt miał na celu wsparcie indiańskiej społeczności Arhuaco, mieszkającej w górskich obszarach Kolumbii, dotkniętej konfliktem zbrojnym, która zrewitalizowała dwa stawy rybne

i założyła dwa sady z lokalną roślinnością. Plastikowymi rurami doprowadzono wodę z rzeki do stawów, które następnie zarybiono. Został też zakupiony młynek do mielenia roślin z sadów, dzięki któremu powstaje pokarm dla ryb. Beneficjentami projektu jest ok. 1000 Indian, mieszkających w Jimain, wsi należącej do Pueblo Bello.

projekt
Poprawa dostępu do zajęć sportowych
wśród zmarginalizowanych dzieci z obozu
uchodźców Al Amari (Palestyna)

realizacja
Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah

dofinansowanie
120 333,34 złotych

Bezpośrednim celem projektu było stworzenie szkółki piłkarskiej dla dzieci i młodzieży w obozie uchodźców Al Amari, co da przebywającej w nim młodzieży szansę lepszego rozwoju

i zmniejszy ryzyko dalszej marginalizacji. W szkółce zatrudniono pięciu trenerów, którzy pracują z siedemdziesięcioro-giem pięciorgiem dzieci, tworzących dwie drużyny chłopców i jedną dziewcząt. Dzieci przeszły badania lekarskie oraz zostały wyposażone w stroje i sprzęt sportowy z umieszczonym na nich logotypem Polskiej Pomocy.

projekt

Awaryjne zasilanie w ośrodku szkolno - wychowawczym w Kibeho i Zapewnienie środka transportu dla Ośrodka dla Dzieci Niewidomych w Kibeho, Ruanda

realizacja

Ambasada RP w Nairobi

dofinansowanie

154 830,02 złotych

w którym przebywa około 165 dzieci i ponad 60 osób kadry. Poza kupnem agregatu prądotwórczego, projekt obejmował także budowę pomieszczenia, w którym został on zainstalowany.

Dodatkowo polska placówka przekazała środki na wymianę zniszczonej w wypadku karoserii w jedynym samochodzie transportującym dzieci do ośrodka.

Celem projektów był zakup alternatywnego źródła zasilania elektrycznego, ze względu na częste przerwy w dostawie prądu, dla ośrodka dla Dzieci Niewidomych w Kibeho w Ruandzie,

projekt
Zwiększenie szans edukacyjnych dzieci
narodowości romskiej w Sjutu Orizari –
Skopje

realizacja
Ambasada RP w Skopje

dofinansowanie
69 601,04 złotych

Projekt miał na celu poprawę warunków nauki w szkole znajdującej się w Shuto Orizari, dzielnicy Skopje, w której większość stanowią mieszkańcy pochodzenia romskiego. W ramach

projektu, przeprowadzonego wspólnie z Caritas Macedonia, zostały przeprowadzone prace remontowe – wymiana okien, drzwi zewnętrznych, podłogi, remont dachu, malowanie ścian, prace blacharskie i porządkowe. Zostały także zakupione materiały szkolne dla dzieci. Beneficjentami projektu była około setka dzieci w wieku szkolnym, od I do IX klasy.

PROGRAMY STYPENDIALNE

Polityka stypendialna odgrywa ważną rolę w systemie polskiej współpracy na rzecz krajów rozwijających się. Dzięki stypendiom zagraniczni studenci zdobywają na polskich uczelniach wykształcenie i umiejętności, często niedostępne w ich krajach. Stypendyści poznają polską kulturę, język i zwyczaje, a także nawiązują znajomości, z których będą korzystać w życiu zawodowym po zakończeniu nauki. Zatem polityka stypendialna przyczynia się do budowania potencjału społeczno-gospodarczego krajów partnerskich. W roku akademickim 2016/2017 na polskich uczelniach wyższych kształciło się blisko 50 tys. obywateli krajów rozwijających się, w tym ponad 12 tys. korzystało z różnych form wsparcia ze strony polskiej. W 2016 r. łączna wartość polskiej pomocy stypendialnej dla krajów rozwijających się wyniosła niemal 117 mln zł.

Program Stypendialny im. Stefana Banacha

Program Stypendialny im. Stefana Banacha został utworzony w 2013 r. Jego celem jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego krajów Partner-

stwa Wschodniego poprzez podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych obywateli tych państw. Program daje możliwość podjęcia studiów magisterskich w obszarach takich jak: nauki ścisłe, przyrodnicze, techniczne, rolnicze, leśne i weterynaryjne oraz społeczne, a także studiów doktoranckich w dziedzinach nauk, takich jak: nauki humanistyczne, teologiczne, społeczne, ekonomiczne, prawne, matematyczne, fizyczne, chemiczne, biologiczne, techniczne, rolnicze, leśne, weterynaryjne oraz nauki o Ziemi. Istnieje również możliwość uzyskania stypendium finansowanego przez MNISW na podjęcie studiów licencjackich. W 2016 r. w programie uczestniczyło ponad 250 stypendystów.

Program Stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza

Program Stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza został utworzony

w 2015 r. Jest skierowany do obywateli krajów rozwijających się (z wyłączeniem krajów Partnerstwa Wschodniego). Celem programu jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego państw rozwijających się poprzez podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ich obywateli. Program umożliwia studentom podjęcie studiów magisterskich w obszarze nauk

ściśleństw, przyrodniczych, technicznych, nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz studiów doktoranckich w dziedzinach nauk matematycznych, fizycznych, chemicznych, biologicznych, nauk o Ziemi, technicznych, rolniczych, leśnych i weterynaryjnych. Stypendyści na studia magisterskie są rekrutowani w pierwszej kolejności z następujących 15 krajów: Angola, Etiopia, Indonezja, Kenia, Kolumbia, Meksyk, Mjanma, Mongolia, Mozambik, Nigeria, Palestyna, RPA, Senegal, Tanzania, Wietnam. W 2016 r. z programu skorzystało 120 stypendystów.

Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego

Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich UW realizowany jest przez Studium Europy Wschodniej UW. Program skierowany jest do młodych osób głównie z krajów Europy Wschodniej i Azji Środkowej. Celem tej inicjatywy jest wykształcenie specjalistów ds. wschodnich oraz przygotowanie kadr akademickich i administracji państwowej. Osoby te będą przyczyniać się do rozwoju społeczno-gospodarczego tych państw. Program umożliwia kształcenie na studiach II stopnia w ramach Specjalistycznych Studiów Wschodnich UW. Ponadto stypendyści mają możliwość udziału w wielu różnorodnych przedsięwzięciach o charakterze naukowym organizowanych przez Studium Europy Wschodniej UW, takich jak Wschodnia Szkoła Letnia, Warsaw East European Conference, Konferencja im. św. Grzegorza Peradze. W ramach programu przyznawane są również nagrody naukowe oraz ukazują się cykliczne publikacje poświęcone problematyce Europy Wschodniej. Studium Europy Wschodniej UW jest jedną z najważniejszych polskich placówek naukowych kształcących specjalistów ds. wschodnich.

AKADEMIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ PARTNERSTWA WSCHODNIEGO

Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego (AAPPW) to program szkoleń mający na celu budowanie profesjonalnej służby cywilnej w krajach Partnerstwa Wschodniego. MSZ realizuje go we współpracy z Krajową Szkołą Administracji Publicznej od 2011 r. W latach 2011–2016 zorganizowano 20 modułów szkoleniowych dla 382 przedstawicieli organów administracji publicznej z krajów PW. Największą grupę uczestników stanowili przedstawiciele administracji gruzińskiej (123 osoby), następnie ukraińskiej (87 osób) oraz mołdawskiej (76 osób). Administrację rządową Azerbejdżanu reprezentowało 38 urzędników, Armenii – 37, a Białorusi – 21.

W 2016 r. w ramach AAPPW zorganizowane zostały szkolenia na temat służby cywilnej dla wszystkich krajów PW, wdrażania umów o pogłębionej i całościowej strefie wolnego handlu (DCFTA) dla Gruzji, Mołdawii i Ukrainy, reformy samorządowej dla Gruzji oraz przeciwdziałania korupcji dla Ukrainy. Uczestniczyło w nich łącznie 66 przedstawicieli administracji publicznej krajów PW.

5. EDUKACJA GLOBALNA 2016

Wielorakie działania prowadzone przez MSZ we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej i Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, składające się na edukację globalną, mają za zadanie uświadomić polskiemu społeczeństwu przyczyny światowych problemów i związanych z nimi wyzwań i równocześnie wyjaśnić globalne współzależności, współistnienie i przenikanie systemów politycznych, społecznych i kulturowych. Edukacja globalna stanowi element kształcenia obywatelskiego przygotowujący odbiorców do zrozumienia dzisiejszej, zglobalizowanej rzeczywistości.

projekt
Edukacja globalna
dla najmłodszych, 4.
edycja

realizacja
Ośrodek Działań
Ekologicznych „Źródła”

dofinansowanie
2016 r.:125 227,92 złotych,
2017 r.:129 263 złotych

Czwarta edycja była kontynuacją i rozwinięciem projektów „Edukacja globalna w przedszkolu i nauczaniu wczesnoszkolnym” oraz „Edukacja globalna dla najmłodszych” (3 edycje), współfinansowanych przez MSZ RP w latach 2012-2015. W ramach tych projektów powstał pakiet edukacyjny zawierający 14 scenariuszy wraz z dodatkowymi pomocami dydaktycznymi (karty

pracy, ilustracje, materiały informacyjne, mapy, zdjęcia, prezentacje), a także grami edukacyjnymi (tradycyjnymi i komputerowymi) oraz bajkami do teatryku kamishibai. Materiały i gry edukacyjne zostały wysoko ocenione przez nauczycieli i edukatorów, w związku z czym umieszczono je na stronie www.eglobalna.edu.pl. Zainteresowanie zarówno materiałami edukacyjnymi jak

i szkoleniami w zakresie ich praktycznego zastosowania przekroczyło możliwości organizacyjne działań realizowanych w latach ubiegłych.

Projekt „Edukacja globalna dla najmłodszych” (4. edycja) skierowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, kadry pedagogicznej (nauczycieli, pracowników świetlic i bibliotek szkolnych) oraz studentów pedagogiki. Celem realizatorów projektu jest docieranie nie tylko do czynnych zawodowo nauczycieli, ale również do tych osób, które dopiero rozpoczynają karierę w edukacji. Jest to szczególnie

istotne w takich dziedzinach jak edukacja ekologiczna i edukacja globalna, gdzie większe znaczenie mają postawy niż sama wiedza (w kształtowaniu postaw u dzieci ogromne znaczenie mają zachowania nauczyciela, na którym dzieci się wzorują). Udział w projekcie ma na celu zwiększenie świadomości i zaangażowania przyszłych nauczycieli w sprawy globalne.

Szczególne zainteresowanie udziałem w projekcie wykazały grupy przedszkolne. Oferta edukacji globalnej dla tej grupy wiekowej wciąż jest ograniczona.

Na konkurs „Edukacja globalna 2016” wpłynęło 46 ofert, z czego dofinansowanie otrzymało 12. Celem, który miała spełnić część zaakceptowanych projektów, było zwiększenie powszechnej wiedzy na temat problemów globalnych. Wsparcie otrzymały też inicjatywy edukacyjne o charakterze systemowym z efektem multiplikacji oraz inicjatywy w dziedzinie edukacji globalnej finansowane ze źródeł innych niż budżet RP. Fundacji Edukacja dla Demokracji zostało powierzone przeprowadzenie w latach 2016 i 2017 procedury regrantingu na inicjatywy w zakresie edukacji globalnej, realizowane przez organizacje pozarządowe w miejscowościach poniżej 500 tysięcy mieszkańców.

6. INFORMACJA I PROMOCJA

Ministerstwo Spraw Zagranicznych podejmowało działania edukacyjne i informacyjne mające na celu przybliżenie społeczeństwu polskiemu działalności rozwojowej. W tym celu współpracowało z ogólnopolskimi mediami, prowadziło dwujęzyczną stronę internetową www.polskapomoc.gov.pl, konta programu Polska Pomoc w mediach społecznościowych oraz przygotowywało wystawy i publikacje tematyczne.

W 2016 roku, podobnie jak w latach poprzednich, została przeprowadzona szeroka kampania informacyjno-promocyjna w mediach, której celem była popularyzacja idei polskiej pomocy rozwojowej i humanitarnej wśród społeczeństwa naszego kraju. W ramach porozumienia z Polskim Radiem nadano w I programie i powtórzono w programie informacyjnym i internetowym 12 reportaży przedstawiających projekty zrealizowane na Białorusi, Ukrainie, w Gruzji, Mołdawii, Jordanii, Libanie, Etiopii, Palestynie, Kenii, Tanzanii i Mjanmie. Podobnie jak w latach poprzednich, w ramach projektu edukacyjnego z dofinansowaniem MSZ w telewizji Polsat News zrealizowano cykl 4 bloków tematycznych poświęconych problematyce zrównoważonego rozwoju w krajach Globalnego Południa. Bloki zawierały kilkunastominutowe reportaże z krajów objętych projektem oraz dyskusje z udziałem ekspertów w studiu TV. W 2016 r. takie reportaże zrealizowano w Gruzji, Mjanmie, Peru i Tanzanii. Podobnie, w ramach grantu MSZ i innych sponsorów, zrealizowano w kinach w Warszawie i kilku innych miastach Polski oraz za pośrednictwem platformy cyfrowej w całym kraju pokazy filmów w ramach VII Międzynarodowego Festiwalu Filmów Dokumentalnych HumanDOC, który odbył się w stolicy w dniach 25 - 27 listopada 2016 roku.

W Ministerstwie Spraw Zagranicznych przygotowano wystawę dokumentującą projekty pomocy rozwojowej „Polska pomoc rozwojowa 2012–2015”. Wielkoformatowa wystawa złożona z 56 plansz z fotografiami i opisami projektów była prezentowana po raz pierwszy w Łazienkach Królewskich we wrześniu 2015 r. W czerwcu 2016 roku wystawa towarzyszyła cyklicznej imprezie maso-

wej XXIV Biegowi Papieskiemu im. Św. Jana Pawła II w Karlinie. Wystawa dokumentująca prace nagrodzone w konkursie fotograficznym i plastycznym V4 w ramach obchodów Europejskiego Roku Rozwoju 2015 składa się z 44 plasz. Była prezentowana kilkakrotnie w 2016 roku, m.in. na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego podczas konferencji „Od Afganistanu po Zambię. Jaka współpraca rozwojowa po 2015 roku?”, następnie w Szkole Podstawowej nr 19 im. Jana Matejki w Koszalinie oraz podczas Europejskiego Forum Ekonomicznego w dniach 14–15 listopada w Hotelu Andel's w Łodzi. Po zakończeniu Forum wystawę można było jeszcze przez miesiąc oglądać w Łódzkiej Agencji Rozwoju Regionalnego.

Ponadto Departament Współpracy Rozwojowej MSZ prowadzi portal internetowy Polska Pomoc pod adresem www.polskapomoc.gov.pl. Na stronie znajdują się aktualności dotyczące polskiej współpracy rozwojowej, informacje na temat realizowanych projektów, form świadczenia pomocy czy krajów partnerskich, a także szczegółowe informacje na temat konkursów dotacyjnych. Serwis dostępny jest w wersji polskiej i angielskiej. W 2016 r. był on odwiedzany niemal 100 000 razy (99 258 sesji, podczas których odnotowano łącznie 229 513 odsłon poszczególnych stron portalu). Stronę odwiedziło 60 620 użytkowników, przy czym 60,02% sesji było generowanych przez nowych użytkowników.

W 2016 r. tematyka polskiej współpracy rozwojowej była obecna w mediach społecznościowych Twitter i YouTube oraz na profilu Flickr, w formie galerii fotograficznych Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Najaktywniejszym kanałem był profil @polskapomoc na Twitterze. Był on odwiedzany ponad 11 tysięcy razy, a wysłane z niego tweety zostały wyświetlone ponad 200 tysięcy razy.

7. EWALUACJA DZIAŁAŃ W ZAKRESIE POMOCY ROZWOJOWEJ

Na zlecenie MSZ w okresie czerwiec–grudzień 2016 r. została przeprowadzona przez Fundację Idea Rozwoju ocena efektywności, trwałości, użyteczności oraz trafności polskiej pomocy rozwojowej (PPR) udzielanej w latach 2012–2015 w wybranych krajach Afryki i Bliskiego Wschodu. Główne elementy zastosowanej metodologii stanowiły badania terenowe (wywiady, ankiety, badania etnograficzne) prowadzone w Etiopii, Kenii i Tanzanii oraz w Palestynie. Dodatkowo zastosowano też analizę danych zastanych, studia przypadków, benchmarking, panele ekspertów oraz analizę SWOT.

Na tej podstawie została sformułowana pozytywna ocena polskiej pomocy rozwojowej, której polskie organizacje udzielały w wybranych krajach Afryki Wschodniej i w Palestynie. Cele społeczno-ekonomiczne zakładane w projektach pomocowych we wszystkich obszarach wsparcia zostały w większości osiągnięte.

Etiopia, Kenia, Tanzania

Najbardziej efektywnym rodzajem wsparcia w przypadku Etiopii, Kenii i Tanzanii okazały się projekty proste i niewymagające dużego budżetu, które wiązały się z szybką i widoczną poprawą sytuacji beneficjentów (np. realizowane w obszarze ochrony środowiska). Polska pomoc rozwojowa charakteryzuje się stosunkowo wysoką rozpoznawalnością na poziomie lokalnym. Słabszą stroną pomocy jest niedostatecznie rozwinięta współpraca z polskimi przedsiębiorcami.

Głównymi czynnikami warunkującymi trwałość projektów jest trafna identyfikacja i przeszkolenie lokalnych liderów pełniących funkcję „multiplikatorów wiedzy” oraz uprzednie planowanie mechanizmów trwałości.

Mocną stroną polskiej pomocy rozwojowej jest powszechne stosowanie zasady partnerstwa (ownership/empowerment) i ścisła współpraca z miejscowymi organizacjami, co pozwala na trafne zdefiniowanie najpilniejszych lokalnych potrzeb.

W porównaniu z innymi donatorami skala polskiej pomocy bilateralnej jest niewielka. Pomimo pozytywnych opinii na temat pracy i profesjonalizmu polskich instytucji zaangażowanych w pomoc rozwojową, współpraca z innymi donatorami jest utrudniona ze względu na ograniczone środki oraz brak wieloletniego finansowania działań rozwojowych. Wyniki badań wskazują także na konieczność dalszego rozwoju systemu monitorowania i ewaluacji pomocy rozwojowej. Analiza potencjału polskich instytucji zaangażowanych w pomoc rozwojową w Afryce Wschodniej pokazuje, że pracujący w nich ludzie posiadają duże doświadczenie, wiedzę i umiejętności.

Palestyna

Z przeprowadzonych badań wynika, że inicjatywy realizowane w ramach PPR w Palestynie osiągają założone rezultaty. Projekty oraz ich efekty są pozytywnie oceniane przez beneficjentów i uczestników działań projektowych. Ich zasięg ma jednak najczęściej charakter lokalny. Polskie organizacje i instytucje pomocowe cechuje duże zaangażowanie, elastyczność w działaniach, a także znajomość sytuacji lokalnej. Efekty realizacji inicjatyw rozwojowych przez polską placówkę dyplomatyczną wskazują dodatkowo na właściwe rozpoznanie uwarunkowań politycznych i kontekstu lokalnego.

Do sukcesu realizowanych projektów znacząco przyczynia się również efektywna współpraca ze sprawdzonymi partnerami lokalnymi.

Natomiast najważniejszymi problemami polskiej współpracy rozwojowej w Palestynie są niskie nakłady finansowe, szczególnie w porównaniu z innymi donatorami, przez co pomoc ma niewielki zasięg oddziaływania, a także brak synergii zarówno z projektami realizowanymi w ramach PPR, jak i inicjatywami innych darczyńców.

Rekomendacje operacyjne z badań koncentrują się na tych elementach systemu PPR, w których można wprowadzić ułatwienia dla projektodawców oraz zwiększyć efektywność działań projektowych.

8. PRZEGLĄD POLSKIEGO SYSTEMU WSPÓŁPRACY ROZWOJOWEJ (PEER REVIEW) PRZEZ KOMITET POMOCY ROZWOJOWEJ OECD

W ramach przeprowadzonego w roku 2016 przeglądu polskiej pomocy rozwojowej, Komitet Pomocy Rozwojowej OECD (DAC OECD) oceniał takie aspekty obowiązującego systemu jak zarządzanie, osiągnięte rezultaty, współpraca z sektorem prywatnym, alokacje polskiej oficjalnej pomocy rozwojowej i pomoc humanitarna. Przegląd ten rozpoczął się w styczniu 2016 r. opracowaniem i przekazaniem przez stronę polską do Komitetu Pomocy Rozwojowej Memorandum nt. polskiej pomocy rozwojowej (*Memorandum of Poland. 2016 DAC Peer Review*). W kwietniu 2016 r. gościła w Polsce delegacja z OECD: przedstawiciele Austrii i Portugalii, jako państw egzaminujących oraz sekretariatu DAC. W czasie tego etapu przeglądu przedstawiciele OECD odbyli 30 spotkań z uczestnikami procesu współpracy rozwojowej: przedstawicielami administracji publicznej, parlamentu, społeczeństwa obywatelskiego oraz naukowcami.

W wyniku analizy Memorandum i dokumentów dot. współpracy rozwojowej, a także przeprowadzonych rozmów, OECD opracowało raport nt. polskiego systemu pomocy rozwojowej. Zostały także przyjęte rekomendacje, dotyczące stopniowego zwiększania zakresu polskiej pomocy rozwojowej, zachowania spójności z priorytetami geograficznymi i tematycznymi w zakresie polityki kredytów rządowych, programów stypendialnych oraz pomocy wielostronnej udzielanej przez MSZ i inne resorty. Wdrażanie rekomendacji dotyczących polskiego systemu współpracy rozwojowej będzie procesem stopniowym, realizowanym przez MSZ z udziałem innych organów administracji rządowej.

Dziękujemy za udostępnienie zdjęć następującym autorom i właścicielom praw autorskich:

Okładka	Elias Halabi
Str. 7	Kamil Ewertowski/PCPM, Marcin Grabia/PCPM, Sebastian Indra/MSZ
Str. 9	Alex Zakletzky
Str. 10	Mahmoud Yehya/PCPM
Str. 15	Anita Kołodyńska/MSZ
Str. 19	Ewa Bobińska
Str. 21	svoboda.org (RFE/RL)
Str. 23	Natia Nakani
Str. 25	Ewelina Marmulewicz/MSZ
Str. 27	Sebastian Strzelecki
Str. 30	Róża Klekotko
Str. 32	Łukasz Sokół
Str. 34	Małgorzata Zduńczyk
Str. 36	Elias Halabi
Str. 38	Wojciech Mejor
Str. 41	Wiesław Ptach
Str. 42	Elżbieta Jęczmyk
Str. 44	o. Paweł Dyl
Str. 45	Sergiusz Wolski
Str. 46	Maciej Duszyński/MSZ
Str. 47	Dorota Kobierowska/MSZ
Str. 48	Elias Halabi
Str. 49	Emilia Adamus/MSZ
Str. 50	Sabina Guzik/MSZ
Str. 51,52	Karolina Siemion-Bielska/MSZ
Str. 55	Archiwum ODE Źródła

Poniższe zestawienie przedstawia pomoc udzieloną przez Polskę w 2016 r. w ramach dwustronnej współpracy rozwojowej, w podziale na regiony/kraje świata wraz z tytułem/opisem zrealizowanego działania/projektu, podmiotem wdrażającym oraz kwotą wydatkowaną według stanu na dzień 15 lipca 2017 r. Wartość dwustronnej współpracy rozwojowej została wyliczona zgodnie z metodologią i dyrektywami statystycznymi DAC OECD oraz przyjętymi przez OECD kursami walut (1 USD=3,9441 PLN; 1 USD=0,9043 EUR; 1 USD=0,9851 CHF; 1 USD=1,3453 AUD; 1 USD=0,7482 SDR).

DWUSTRONNA POMOC ROZWOJOWA		589 843 390 PLN
Partnerstwo Wschodnie		188 507 624 PLN
Armenia		661 310 PLN
Małe granty		128 860 PLN
Modernizacja Domu Dziecka Misjonarek Miłości	Ambasada RP w Erywaniu	66 993 PLN
Suszarnia owoców dla wsi Ajgedzor	Ambasada RP w Erywaniu	45 599 PLN
Toalety dla szkoły w Tegh	Ambasada RP w Erywaniu	16 268 PLN
Projekty administracji rządowej		20 118 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego	20 118 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		143 491 PLN
Małe granty Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	120 920 PLN
Stypendia Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	22 571 PLN
Stypendia		368 841 PLN
Program Stypendialny Rządu RP dla Młodych Naukowców	Uniwersytet Warszawski	40 903 PLN
Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski	29 939 PLN
Program stypendialny im. S. Banacha	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	54 999 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	243 000 PLN
Azerbejdżan		199 417 PLN
Projekty administracji rządowej		20 118 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego	20 118 PLN

Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		38 245 PLN
Program grantowy Visegrad University Studies Grants VUSG	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	10 658 PLN
Stypendia Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	27 586 PLN
Stypendia		141 054 PLN
Program stypendialny Rządu RP dla Młodych Naukowców	Uniwersytet Warszawski	22 906 PLN
Program stypendialny im. S. Banacha	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	65 041 PLN
Program stypendialny Specjalistyczne Studia Wschodnie	Uniwersytet Warszawski	17 108 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	36 000 PLN
Białoruś		75 646 254 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		3 673 828 PLN
Wyjazd obserwatorów w ramach misji OBWE/ODIHR na wybory parlamentarne na Białorusi	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	218 514 PLN
Projekty zrealizowane na Białorusi w ramach dotacji dla FSM	Organizacje pozarządowe	3 455 313 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		2 996 929 PLN
Partnerstwo dla integracji społecznej ludzi żyjących z chorobami zakaźnymi - Białoruś	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	276 817 PLN
Innowacyjne rozwiązania ekologiczne w rozwoju małych przedsiębiorstw w regionach wiejskich	Fundacja „Wschód”	627 701 PLN
Edukacja włączająca warunkiem integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami – Białoruś	Helsińska Fundacja Praw Człowieka	282 032 PLN
Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich Białorusi	Żuławski Oddział Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Rolnictwa z siedzibą w Starym Polu	420 136 PLN
Wsparcie rozwojowe dla mikro i małych przedsiębiorstw w miastach poniżej 50 tys. mieszkańców oraz na obszarach wiejskich na Białorusi	Fundacja Instytut Studiów Wschodnich	257 937 PLN
Rozwój przedsiębiorczości za pomocą europejskich standardów i narzędzi w małych miastach i na wiejskich obszarach obwodu Mińskiego na Białorusi	Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego	239 039 PLN
Rozwój technik dostosowywania informacji i sztuki do potrzeb osób niewidomych i niesłyszących	Fundacja HumanDoc	396 800 PLN
Puchowicze – Svir – Komarowo: Społeczny Klaster Produktowy na rzecz rehabilitacji, integracji społecznej i poprawy funkcjonowania ośrodków dla niepełnosprawnych umysłowo na Białorusi.	Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski	297 133 PLN
Lepszy start w dorosłe życie uczniów niepełnosprawnych	Powiat Sokólski	199 334 PLN
Małe granty		785 069 PLN
Manufaktura chleba i powidła	Ambasada RP w Mińsku	285 242 PLN

Utworzenie szkółki żeglarskiej w Brastawiu	Ambasada RP w Mińsku	423 501 PLN
Kuźnia - warsztat obróbki metalu na zimno	Ambasada RP w Mińsku	76 326 PLN
Projekty administracji rządowej		1 382 264 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego	20 118 PLN
Rozwój mikro i małych przedsiębiorstw na obszarach wiejskich i w małych miastach	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	87 132 PLN
Szkolenia z zakresu zarządzania kulturą i ochrony dziedzictwa kulturowego	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	414 000 PLN
Akademia Nieświeska	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Narodowy Instytut Dziedzictwa	88 374 PLN
Konserwacja zabytków	Organizacje pozarządowe	772 640 PLN
Wsparcie niezależnych mediów		30 403 899 PLN
TV Bielsat	Telewizja Polska	25 803 900 PLN
Białoruskie Radio Racja	Białoruskie Centrum Informacyjne Sp. z o.o.	3 999 999 PLN
Euroradio	Europejskie Radio dla Białorusi Sp. z o.o.	600 000 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		256 096 PLN
Wpłata do „UNICEF Empowerment of Children and Young People with Special Needs and Disabilities for Their Participation in Decision Making...”	Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF)	130 845 PLN
Wpłata do UNCTAD w ramach projektu mającego na celu wstąpienie Białorusi do WTO	Konferencja Narodów Zjednoczonych ds. Handlu i Rozwoju (UNCTAD)	45 000 PLN
Stypendia Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	80 252 PLN
Stypendia		36 148 168 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	22 856 PLN
Program stypendialny Rządu RP dla Młodych Naukowców	Uniwersytet Warszawski	58 901 PLN
Program stypendialny Specjalistyczne Studia Wschodnie	Uniwersytet Warszawski	202 767 PLN
Program stypendialny im. Konstantego Kalinowskiego	Uniwersytet Warszawski	2 058 319 PLN
Program stypendialny im. S. Banacha	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	778 408 PLN
Gaude Poloniae	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Narodowe Centrum Kultury	301 700 PLN
Thesaurus Poloniae	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Międzynarodowe Centrum Kultury	25 472 PLN

Stypendia na uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	353 070 PLN
Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	8 109 675 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	24 237 000 PLN
Gruzja		7 254 774 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		990 982 PLN
Wyjazd obserwatorów w ramach misji OBWE/ODIHR na wybory parlamentarne w Gruzji	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	141 641 PLN
Wsparcie niezależnych lokalnych i regionalnych stacji radiowych	Towarzystwo Demokratyczne Wschód	69 977 PLN
Wsparcie kobiet w rejonie Zemo i Kvemo Nikozi	Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	69 971 PLN
Wzmacnianie udziału społeczności wiejskich w Gruzji w procesie decyzyjnym.	Społeczno - Oświatowe Stowarzyszenie Pomocy Pokrzywdzonym i Niepełnosprawnym EDUKATOR	146 010 PLN
Varketili: laboratorium akcji miejskich. Wspólne działania na rzecz wieloetnicznego przedmieścia Tbilisi	Fundacja Polityki Rozwojowej	160 751 PLN
Koalicja na rzecz szkolnej demokracji	Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskie	160 640 PLN
Od budżetu do działania - liderzy partycypacji	Fundacja Inna Przestrzeń	199 992 PLN
Wsparcie misji obserwacyjnej II tury wyborów parlamentarnych w Gruzji organizowanej przez Transparency International Georgia	Transparency International Georgia	42 000 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		2 775 487 PLN
Wsparcie zmian na rzecz zwiększenia dostępu i jakości edukacji przedszkolnej w Gruzji	Społeczno-Oświatowe Stowarzyszenie Pomocy Pokrzywdzonym i Niepełnosprawnym „Edukator” w Łomży	505 600 PLN
Wypracowanie wytycznych dla Modelowego Ośrodka Reintegracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Gruzji	Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi	202 773 PLN
Wzmocnienie systemu ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Zugdidi	Fundacja HumanDoc	299 620 PLN
Nauka modelowania hydraulicznego dla zapobiegania powodziom - 2 stopień, wsparcie kompetencji i gotowości instytucji gruzińskich	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	722 795 PLN
Integracja oraz podnoszenie kwalifikacji i zdolności operacyjnych górskich służb ratowniczych w Mestii – Region Svanetia	Fundacja ICAD - Międzynarodowe Centrum Wsparcia i Rozwoju	240 598 PLN
„SOCIAL EKONOMY - Szansa rozwoju regionu Kachetii w Gruzji”	Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. z siedzibą w Rzeszowie	284 655 PLN
Wsparcie administracji lokalnej regionów Megrelii i Rachy w realizacji zamierzeń polityki promocji turystyki regionalnej. Wymiana doświadczeń z regionem Imereti.	Fundacja ICAD - Międzynarodowe Centrum Wsparcia i Rozwoju	251 910 PLN
Rozwój specjalistycznego ratownictwa w infrastrukturze podziemnej w Gruzji	Szkoła Główna Służby Pożarniczej	267 537 PLN

Małe granty		915 914 PLN
Wsparcie budowy potencjału władz samorządowych w zakresie edukacji przedszkolnej w Gruzji	Ambasada RP w Tbilisi	129 824 PLN
Dostosowanie budynku centrum obsługi mieszkańca w Tbilisi do potrzeb osób słabowidzących i niewidzących	Ambasada RP w Tbilisi	126 475 PLN
Wsparcie deinstytucjonalizacji systemu opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi pozbawionymi pieczy rodzicielskiej	Ambasada RP w Tbilisi	127 949 PLN
Wsparcie renowacji i adaptacji budynku pod centrum kryzysowe dla ofiar przemocy domowej	Ambasada RP w Tbilisi	357 206 PLN
Stworzenie specjalistycznego gabinetu rehabilitacji wzroku w ośrodku oo. Kamilianów w Tbilisi	Ambasada RP w Tbilisi	174 460 PLN
Projekty administracji rządowej		968 147 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego	140 826 PLN
Reagowanie służb na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym CBRN	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji - Komenda Główna Policji	197 896 PLN
EJMM Misja Monitorująca Unii Europejskiej	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji - Komenda Główna Policji	191 730 PLN
Konserwacja zabytków	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Fundacja Ochrony Wspólnego Dziedzictwa Kulturowego	35 000 PLN
Międzynarodowy Program Staży Parlamentarnych	Kancelaria Sejmu	27 667 PLN
Wsparcie gruzińskiego organu regulacyjnego przez Urząd Komunikacji Elektronicznej w reorganizacji w celu przygotowania do funkcjonowania zgodnie ze standardami UE	Urząd Komunikacji Elektronicznej	87 569 PLN
System wsparcia osób niepełnosprawnych na poziomie lokalnym - przykłady dobrych praktyk	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	287 460 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		404 719 PLN
Małe granty Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	368 835 PLN
Program grantowy Visegrad University Studies Grants VUSG	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	10 806 PLN
Stypendia Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	25 079 PLN
Stypendia		1 199 524 PLN
Program Stypendialny Rządu RP dla Młodych Naukowców	Uniwersytet Warszawski	150 525 PLN
Program stypendialny Specjalistyczne Studia Wschodnie	Uniwersytet Warszawski	55 600 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	25 556 PLN
Program stypendialny im. S. Banacha	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	504 118 PLN

Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	166 725 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	297 000 PLN
Mołdawia		8 451 931 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		1 915 303 PLN
Centrum Informacyjne dla Władz Lokalnych w Mołdawii	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	744 491 PLN
Wyjazd obserwatorów w ramach misji OBWE/ODIHR na wybory prezydenckie w Mołdawii	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	179 767 PLN
Program Małych Projektów dla władz lokalnych w Mołdawii	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	991 046 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		3 399 645 PLN
Rozwój usług pozarolniczych w regionach wiejskich Mołdawii	Fundacja „Wschód”	650 890 PLN
Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarstw rolnych oraz rozwój usług doradztwa rolniczego	Fundacja im. Księcia Konstantego Ostrogskiego	947 740 PLN
Rozwój usług rolniczych na obszarach wiejskich	Fundacja „Wschód”	962 170 PLN
Rozwój klastrów agroturystycznych w Mołdawii. Wzmocnienie pozarolniczej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.	Ośrodek Współpracy Europejskiej	288 585 PLN
Rozwój działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich Rejonu Ungheni	Fundacja Puszczy Romnickiej	287 300 PLN
Mołdawskie Szlaki Kulinarne: mikroinfrastruktura, promocja, rejestracja	Fundacja Polityki Rozwojowej	262 960 PLN
Małe granty		443 391 PLN
Wzmacnianie współpracy między mieszkańcami obu brzegów Dniestru poprzez rozwój infrastruktury w obszarach wiejskich	Ambasada RP w Kiszyniowie	130 845 PLN
Rozwój przedsiębiorczości komunalnej na obszarach wiejskich - wieś Chiriet Lunga	Ambasada RP w Kiszyniowie	108 573 PLN
Dostęp mieszkańców z obszarów wiejskich do medycznych usług wysokiej jakości - remont przychodni	Ambasada RP w Kiszyniowie	41 434 PLN
Budowa składowiska odpadów dla jedenastu miejscowości rejonu Cimislia	Ambasada RP w Kiszyniowie	101 900 PLN
Utworzenie lokalnej marki „Borcanas de Colibas” - model rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	Ambasada RP w Kiszyniowie	60 638 PLN
Projekty administracji rządowej		954 385 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego	53 648 PLN
Udział polskiego eksperta w procesie wspólnego programowania UE na rzecz Mołdawii	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	37 342 PLN
Wspieranie rozwoju Policji Granicznej Mołdawii w zakresie analizy kryminalnej, przeprowadzania czynności procesowych, współdziałanie (...)	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji - Komenda Główna Straży Granicznej	313 972 PLN

szkolenia z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	12 800 PLN
prace rewaloryzacyjne i konserwatorskie	Stowarzyszenie Absolwentów Akademii Dziedzictwa	53 300 PLN
Wsparcie administracji publicznej w Mołdawii w zakresie implementacji Krajowej Strategii Rozwoju regionalnego Mołdawii na lata 2016-2020	Ministerstwo Rozwoju	341 164 PLN
Międzynarodowy Program Staży Parlamentarnych	Kancelaria Sejmu	27 667 PLN
Dobre rządzenie podstawą dobrej edukacji	Ministerstwo Edukacji Narodowej - Ośrodek Rozwoju Edukacji	114 493 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		546 340 PLN
Wpłata na rzecz Funduszu Powierniczego NATO/PdP/OBWE na projekt dot. niszczenia pestycydów i niebezpiecznych chemikaliów w Mołdawii	Fundusz Powierniczy NATO/PdP/OBWE	220 000 PLN
Wpłata dobrowolna do UNIDO	Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju Przemysłowego	303 769 PLN
Stypendia Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	22 571 PLN
Stypendia		1 192 867 PLN
Program Stypendialny Rządu RP dla Młodych Naukowców	Uniwersytet Warszawski	32 723 PLN
Program stypendialny Specjalistyczne Studia Wschodnie	Uniwersytet Warszawski	42 770 PLN
Program stypendialny im. S. Banacha	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	46 825 PLN
Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	350 550 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	720 000 PLN
Ukraina		95 034 189 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		4 851 225 PLN
Polsko-Kanadyjski Program Wsparcia Demokracji	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	1 657 730 PLN
Obiektywny obraz procesów związanych z Układem o stowarzyszeniu między Ukrainą a Unią Europejską w ukraińskich mediach	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	253 411 PLN
Wizyty studyjne, szkolenia, dla przedstawicieli administracji centralnej i regionalnej, samorządowców, ekspertów, dziennikarzy oraz NGO	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	561 213 PLN
Wizyta studyjna „Otwarte i demokratyczne rządzenie”	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	11 112 PLN
Konferencja podsumowująca realizację projektów w ramach Polsko-Kanadyjskiego Programu Wsparcia Demokracji	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	51 231 PLN
Działania doradcze dotyczące przygotowania propozycji projektów aktów prawnych w zakresie reformy samorządowej	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	47 106 PLN
Prowadzenie biura w Kijowie wspierającego działania rozwojowe realizowane za pośrednictwem FSM	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	169 807 PLN

Remonty i doposażenie szkół w obwodzie charkowskim na Ukrainie	Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	955 612 PLN
Pozostałe projekty zrealizowane na Ukrainie w ramach dotacji dla FSM	Organizacje pozarządowe	1 144 003 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		4 889 206 PLN
Szkoła przedsiębiorczości wiejskiej na Ukrainie	Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Centrum Szkoleniowe w Szczecinie	405 390 PLN
KUPOJMO RAZOM 2.0 – innowacyjne zwiększanie konkurencyjności ukraińskich firm przez kumulowanie i optymalizację zakupów, współpracę organizacji społecznych i e-learning	Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych	556 033 PLN
Aktywna młodzież na rynku pracy – poprawa jakości kształcenia zawodowego i przedsiębiorczego w ukraińskich placówkach edukacyjnych z wykorzystaniem metod symulacyjnych	FRDL Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji	454 418 PLN
ARTE - centrum wsparcia i integracji przesiedleńców	Fundacja HumanDoc	390 120 PLN
Ukraińskie klastry energii odnawialnej - realne narzędzie rozwoju i skutecznej współpracy ukraińskich małych i średnich przedsiębiorstw	Fundacja Inicjatyw Menedżerskich	402 034 PLN
Wsparcie rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw w ramach Młodzieżowego Inkubatora Przedsiębiorczości (YEI) we Lwowie	INSTYTUT ROZWOJU MIAST	402 175 PLN
Rozwój systemu ochotniczego ratownictwa medycznego na Ukrainie	Fundacja Związku Polskich Kawalerów Maltańskich Maltańska Służba Medyczna - Pomoc Maltańska	490 478 PLN
Pomoc w integracji społecznej uchodźców wewnętrznych na Ukrainie	Caritas Polska	956 764 PLN
Podniesienie kompetencji i potencjału operacyjnego służb reagowania kryzysowego obwodu Iwano - Frankiwskiego w zakresie zapobiegania i usuwania skutków powodzi oraz ratownictwa górskiego	Województwo Podkarpackie	195 873 PLN
Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw obwodu lwowskiego poprzez wdrażanie innowacyjnych technologii wykorzystania lokalnych surowców energetycznych	Główny Instytut Górnictwa	308 470 PLN
CBRN - transgraniczne bezpieczeństwo i współpraca - część 2	Szkoła Główna Służby Pożarniczej	327 452 PLN
Małe granty		571 838 PLN
Piekarnia społeczna w Centrum Rehabilitacji dla kobiet	Ambasada RP w Kijowie	129 611 PLN
Szkolenie kadr w zakresie tworzenia projektów i zarządzania projektami opartymi o zewnętrzne finansowanie	Konsulat Generalny RP w Łucku	86 179 PLN
Zwiększenie dostępu do edukacji wysokiej jakości poprzez modernizację Narodowej Naukowej Biblioteki Medycznej Ukrainy	Ambasada RP w Kijowie	113 390 PLN
Modernizacja stacji ratownictwa górskiego na Czarnohorze	Ambasada RP w Kijowie	125 705 PLN
Energoefektywność w budynkach mieszkalnych – regulacje, finansowanie, technologie	Ambasada RP w Kijowie	116 953 PLN

Projekty administracji rządowej		9 071 953 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego	187 768 PLN
Wizyta studyjna przedstawicieli Ukraińskich NGO (w ramach nagrody Solidarności 2015)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	59 236 PLN
Międzynarodowy Program Staży Parlamentarnych	Kancelaria Sejmu	39 200 PLN
Zwalczanie handlu ludźmi - wsparcie służb policyjnych obwodu wołyńskiego	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji - Komenda Główna Policji-Komenda Wojewódzka Policji w Lublinie	65 475 PLN
Poprawa efektywności działań grupy poszukiwawczo-ratowniczej Ukrainy poprzez podniesienie kompetencji kadry zarządzającej	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	189 140 PLN
Zwiększenie skuteczności reagowania ukraińskich służb ratowniczych na sytuacje kryzysowe	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji - Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej	158 504 PLN
Projekt edukacyjno-filmowy „Młodzi o Ukrainie”	Instytut Adama Mickiewicza	40 000 PLN
East European Performing Arts Platform - projekt „Mapy lęku, mapy tożsamości”	Instytut Adama Mickiewicza	30 000 PLN
Wzmocnienie ukraińskiego systemu zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu	Ministerstwo Finansów	53 692 PLN
Staże dla przedstawicieli Sekretariatu Gabinetu Ministrów Ukrainy w KPRM	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	49 182 PLN
Zaawansowane budowanie potencjału ukraińskiej inspekcji farmaceutycznej	Ministerstwo Zdrowia - Główny Inspektorat Farmaceutyczny	141 985 PLN
Szkolenie dla lekarzy i felczerów z Ukrainy z zakresu zaawansowanych zabiegów ratujących życie u dzieci (PALS)	Ministerstwo Zdrowia	16 310 PLN
Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Ukrainy oraz konkurencyjności regionów	Ministerstwo Rozwoju	702 607 PLN
Polsko-ukraińska współpraca młodzieży	Ministerstwo Edukacji Narodowej	3 851 286 PLN
Nowa ukraińska szkoła	Ministerstwo Edukacji Narodowej - Ośrodek Rozwoju Edukacji	415 556 PLN
Wsparcie reformy systemu oświaty na Ukrainie cz. 2	Ministerstwo Edukacji Narodowej	300 263 PLN
Wzmocnienie zdolności instytucjonalnych i operacyjnych Narodowej Komisji Papierów Wartościowych i Giełdy Ukrainy	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	274 520 PLN
Wzmocnienie przez UKE potencjału regulacyjnego PKRŁiI przy realizacji reform w sektorze telekomunikacyjnym i pocztowym	Urząd Komunikacji Elektronicznej	59 079 PLN
Konserwacja zabytków	Organizacje pozarządowe	2 438 150 PLN
Pomoc humanitarna		1 485 950 PLN
Zapewnienie pomocy humanitarnej oraz socjalnej dla wewnętrznie przesiedlonych rodzin oraz członków społeczności lokalnej mieszkających w Obwodzie Zaporoskim	Polska Akcja Humanitarna	735 950 PLN

RAPORT ROCZNY 2016 – POLSKA WSPÓŁPRACA NA RZECZ ROZWOJU

Działalność gabinetów medyczno – socjalnych w Bierdiańsku, Zaporozu (region zaporoski) oraz Charkowie	Caritas Polska	750 000 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		8 676 522 PLN
Promowanie przedsiębiorczości wśród ludności dotkniętej konfliktem na Ukrainie	Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP)	2 000 000 PLN
Wsparcie z przeznaczeniem na działania organizacji na Ukrainie	Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża (ICRC)	1 300 000 PLN
Wpłata na program Fund for Enhancing the Diversification of Election Observation Missions	OBWE - Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR)	50 000 PLN
Wpłata na program Strengthening dialogue among civil society and with key government stakeholders in Ukraine on human dimension issues	OBWE - Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR)	30 000 PLN
Wpłata na działania humanitarne na Ukrainie	Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF)	1 000 000 PLN
Wpłata na rzecz Specjalnej Misji Obserwacyjnej na Ukrainie	Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE)	3 185 724 PLN
Wpłata na działania UNAIDS na Ukrainie	ONZ - Wspólny program ds. HIV/ AIDS (UNAIDS)	60 000 PLN
Małe granty Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	476 993 PLN
Program grantowy Visegrad University Studies Grants VUSG	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	10 855 PLN
Stypendia Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	212 950 PLN
Wpłata na rzecz wsparcia misji monitorującej prawa człowieka na Ukrainie	Biuro Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka (OHCHR)	200 000 PLN
Wsparcie procesu wdrażania reform na Ukrainie w ramach programu Konkurencyjność Eurazji	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	150 000 PLN
Stypendia		65 487 496 PLN
Sfinansowanie kosztów kształcenia obywateli Ukrainy w Kolegium Europejskim w Natolinie	Kolegium Europejskie w Natolinie	743 198 PLN
Program Stypendialny Rządu RP dla Młodych Naukowców	Uniwersytet Warszawski	548 106 PLN
Program stypendialny Specjalistyczne Studia Wschodnie	Uniwersytet Warszawski	1 440 861 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	126 337 PLN
Program stypendialny im. Stefana Banacha	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	2 813 516 PLN
Gaude Poloniae	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Narodowe Centrum Kultury	1 853 300 PLN
Thesaurus Poloniae	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Międzynarodowe Centrum Kultury	52 262 PLN
Polsko-Ukraińska Wymiana Młodzieży	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Narodowe Centrum Kultury	780 555 PLN
Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	139 860 PLN

Staże z wypłatą stypendium dla badań naukowych w wybranych dziedzinach	Zakład Narodowy im. Ossolińskich	15 000 PLN
Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	5 728 500 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	51 246 000 PLN
Partnerstwo Wschodnie / Nieprzypisane do kraju		1 259 749 PLN
Konkurs „Współpraca w dziedzinie dyplomacji publicznej 2016”		115 241 PLN
Dziennikarze, demokracja i solidarność	Małopolskie Towarzystwo Oświatowe	115 241 PLN
Projekty administracji rządowej		959 145 PLN
Międzynarodowa Wymiana Młodzieży	Ministerstwo Edukacji Narodowej	676 000 PLN
Letnia Akademia „Demokracja w szkole”	Ministerstwo Edukacji Narodowej - Ośrodek Rozwoju Edukacji	101 874 PLN
Warsztaty edukacyjne dla krajów PW	Instytut Adama Mickiewicza	113 271 PLN
11. Panel Partnerstwa Wschodniego ds. Reformy Administracji Publicznej	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	19 000 PLN
Spotkania wielostronne za granicą z członkami delegacji zagranicznych z krajów umieszczony na liście biorców pomocy	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	40 000 PLN
Staże w służbie cywilnej. Wzmocnienie systemu zarządzania zasobami ludzkimi w służbie cywilnej krajów Partnerstwa Wschodniego.	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	9 000 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		130 845 PLN
Fundusz NATO Building Integrity na rzecz Ukrainy, Gruzji i Mołdawii	NATO - Building Integrity	130 845 PLN
Stypendia		54 519 PLN
Fundusz stypendialny przeznaczony dla badaczy historii	Muzeum Historii Polski	54 519 PLN
Afryka Północna		752 095 PLN
Algieria		18 000 PLN
Stypendia		18 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	18 000 PLN
Egipt		68 753 PLN
Małe granty		16 347 PLN
Meble dziecięce do przedszkola k. Luksoru	Ambasada RP w Kairze	16 347 PLN

Stypendia		52 406 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	7 406 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	45 000 PLN
Libia		37 046 PLN
Stypendia		37 046 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	19 046 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	18 000 PLN
Maroko		67 846 PLN
Małe granty		49 846 PLN
Rozbudowa „Centrum Edukacyjnego dla dzieci niepełnosprawnych” w Sidi Bibi	Ambasada RP w Rabacie	49 846 PLN
Stypendia		18 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	18 000 PLN
Tunezja		560 450 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		499 177 PLN
Telewizja Społecznie Zaangażowana - Aktywizacja Społeczna i Wsparcie Inicjatyw Lokalnych w Tunezji	Fundacja Inna Przestrzeń	70 000 PLN
Sieć Młodzieżowych Rad w Tunezji	Fundacja Miejsc i Ludzi Aktywnych	229 177 PLN
Tunezyjski dziennikarz bliżej ludzi	Stowarzyszenie Gazet Lokalnych	200 000 PLN
Małe granty		52 273 PLN
Wsparcie szkół poprzez zakup rowerów dla dzieci mieszkających w znacznej odległości od szkoły	Ambasada RP w Tunisie	52 273 PLN
Stypendia		9 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	9 000 PLN
Afryka Subsaharyjska		315 851 896 PLN
Angola		17 070 971 PLN
Stypendia		610 918 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	7 918 PLN

Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	603 000 PLN
Umowy kredytowe		16 460 053 PLN
Splata w ramach Umowy między Rządem RP a Rządem Republiki Angoli o udzielenie kredytu w ramach pomocy związanej z dn. 01.03.2006 r.	Ministerstwo Finansów	-1 725 543 PLN
Splata w ramach Umowy między Rządem RP a Rządem Republiki Angoli o udzielenie kredytu w ramach pomocy związanej z dnia 27.08.2010 r.	Ministerstwo Finansów	-4 588 648 PLN
Wypłata w ramach Umowy między Rządem RP a Rządem Republiki Angoli o udzielenie kredytu w ramach pomocy związanej z dnia 27.08.2010 r.	Ministerstwo Finansów	22 774 244 PLN
Demokratyczna Republika Konga		27 000 PLN
Stypendia		27 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	27 000 PLN
Etiopia		166 799 567 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		1 882 005 PLN
Szkolenie i wyposażenie służb ratunkowych w Kenii i Etiopii	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	685 578 PLN
Wsparcie edukacji w Południowej Etiopii poprzez oświetlenie szkół podstawowych oraz wyposażenie bibliotek szkolnych	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	1 196 427 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		50 000 PLN
Wpłata na realizację projektu dotyczącego zaangażowania kobiet w procesy decyzyjne w Etiopii	Agencja Narodów Zjednoczonych ds. Równouprawnienia Płci i Wzmocnienia Pozycji Kobiet	50 000 PLN
Małe granty		465 362 PLN
Wzmocnienie sytuacji kobiet i dzieci z uszkodzeniem wzroku 2016	Ambasada RP w Addis Abebie	118 125 PLN
Alternatywne źródła dochodu dla kobiet w Addis Abebie	Ambasada RP w Addis Abebie	113 124 PLN
Wsparcie kliniki w Modjo poprzez zakup wyposażenia medycznego	Ambasada RP w Addis Abebie	109 851 PLN
Wsparcie szkoły podstawowej w Alemtenie 2016	Ambasada RP w Addis Abebie	97 305 PLN
Wsparcie przedszkola w Modjo 2016	Ambasada RP w Addis Abebie	26 958 PLN
Stypendia		180 816 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	135 816 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	45 000 PLN

Umowy kredytowe		164 221 383 PLN
Wypłata w ramach Umowy między Rządem RP a Rządem FDRE o udzielenie kredytu w ramach pomocy wiązanej z dnia 20.03.2015 r.	Ministerstwo Finansów	164 221 383 PLN
Gambia		18 000 PLN
Stypendia		18 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	18 000 PLN
Ghana		87 589 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		60 589 PLN
Aktywna szkoła. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z Mampong w Ghanie	Fundacja „Ustyszeć Afrykę”	60 589 PLN
Stypendia		27 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	27 000 PLN
Gwinea		18 000 PLN
Stypendia		18 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	18 000 PLN
Kenia		34 702 617 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		2 903 002 PLN
Szkolenie i doposażenie służb ratunkowych w Kenii i Etiopii	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	308 013 PLN
Zwiększenie dostępu do edukacji zawodowej oraz praktyk zawodowych dla młodzieży z Nairobi i okolic ze szczególnym uwzględnieniem dziewcząt (Kenia)	Salezjański Wolontariat Misyjny - Młodzi Świata	663 574 PLN
Zdrowa szkoła - poprawa warunków sanitarnych na terenie szkół podstawowych w półpustynnych obszarach okręgu Mbita w Kenii	Fundacja Partners Polska	735 525 PLN
Przedszkolak z klasą 3.0. - zwiększanie dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej i opieki dzieci z półpustynnych obszarów okręgu Mbita w Kenii	Fundacja Partners Polska	895 670 PLN
Kibera dla pokoju i rozwoju – budowanie kompetencji zawodowych nauczycieli, trenerów sportowych i liderów działań propokojowych oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości prowadzonej przez kobiety w Kiberze	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	300 220 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		98 971 PLN
Pracujmy i uczmy się razem – kompleksowy program opieki zdrowotnej w Muthale w Kenii	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	98 971 PLN
Małe granty		151 749 PLN
Rozbudowa pracowni komputerowej w Uhuru Academy oraz ufundowanie stypendiów dla najzdolniejszej młodzieży z obozów dla uchodźców wewnętrznych	Ambasada RP w Nairobi	69 112 PLN

Odbudowa lasu w okolicach Góry Kenia oraz poprawa warunków życia lokalnej społeczności	Ambasada RP w Nairobi	82 637 PLN
Stypendia		144 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	144 000 PLN
Umowy kredytowe		31 404 896 PLN
Wypłata w ramach Umowy między rządem RP a rządem Kenii o udzieleniu kredytu w pomocy wiązanej, z dnia 22.09.2015 r.	Ministerstwo Finansów	31 404 896 PLN
Liberia		6 268 PLN
Projekty administracji rządowej		6 268 PLN
Misja pokojowa NZ w Liberii (UNMIL)	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji - Komenda Główna Policji	6 268 PLN
Mali		25 556 PLN
Stypendia		25 556 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	25 556 PLN
Nigeria		190 953 PLN
Małe granty		123 283 PLN
Bezpieczna woda pitna i poprawa warunków sanitarno-higienicznych społeczności wiejskich stanu Cross River w Nigerii	Ambasada RP w Abudży	123 283 PLN
Stypendia		67 670 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	31 670 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	36 000 PLN
Republika Zielonego Przylądka		25 556 PLN
Stypendia		25 556 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	25 556 PLN
Rwanda		190 830 PLN
Małe granty		154 830 PLN
Awaryjne zasilanie w ośrodku szkolno - wychowawczym w Kibeho	Ambasada RP w Nairobi	129 097 PLN
Zapewnienie środka transportu dla Ośrodka dla Dzieci Niewidomych w Kibeho	Ambasada RP w Nairobi	25 733 PLN

Stypendia		36 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	36 000 PLN
Senegal		1 109 463 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		1 018 223 PLN
Szkolenia zawodowe i ograniczenie bezrobocia wśród młodzieży ulicy Dakaru i okolic	Fundacja Kultury Świata	350 450 PLN
Zwiększenie skuteczności profilaktyki, diagnostyki oraz leczenia najczęstszych powikłań w ciąży poprzez szkolenia lokalnego personelu oraz doposażenie i remont ośrodków zdrowia w Dakarze i Ngohe w Senegalu	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	359 293 PLN
Poprawa dostępu do infrastruktury sanitarnej i podniesienie świadomości z zakresu higieny mieszkańców gminy Ngan Doiuf, Senegal	Stowarzyszenie „Towarzystwo Navegadores”	308 480 PLN
Małe Granty		82 240 PLN
Poprawa dostępu do edukacji w szkole „Renaissance des sourds” w Dakarze	Ambasada RP w Rabacie	82 240 PLN
Stypendia		9 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	9 000 PLN
Sudan		18 000 PLN
Stypendia		18 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	18 000 PLN
Tanzania		90 323 719 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		3 129 757 PLN
Brykiety z biomasy praktycznym sposobem na ograniczenie wylesiania zboczy Kilimandżaro	Fundacja Ekonomiczna Polska - Afryka Wschodnia	586 305 PLN
Doskonalenie metod nauczania i diagnostyki chorób pasożytniczych w sieci szkół rolniczych LITA jako element podnoszenia jakości kształcenia w zakresie hodowli zwierząt w Tanzanii - kontynuacja	Fundacja „Nauka dla Rozwoju”	319 241 PLN
„Tazama na Tabasamu” (Spójrz i uśmiechnij się) - Klinika okulistyczno-dentystyczna w Kiabakari skutecznym ratunkiem na pustyni świadczeń zdrowotnych tego typu dla społeczności północno-zachodniej Tanzanii	FUNDACJA KIABAKARI	547 070 PLN
„Shule Bora” (Świetna Szkoła) - Dokończenie budowy i doposażenie szkoły podstawowej w Kiabakari szansą dla wiejskiej społeczności Regionu Mara na wysokiej jakości edukację	FUNDACJA KIABAKARI	456 870 PLN
Poprawa dostępu do edukacji dzieci w regionie Dar es Salaam poprzez rozbudowę Centrum Edukacyjnego św. Maksymiliana Kolbego w Segerea (Dar es Salaam, Tanzania)	Dzieło Pomocy „Ad Gentes”	564 538 PLN
Polsko-Tanzański most medyczny na St. Johns University i w szpitalu w Mvumi	KLUB MŁODYCH BIZNESMENÓW	655 732 PLN

Konkurs Wolontariat polska pomoc		248 179 PLN
Poprawa jakości opieki medycznej świadczonej w regionie Lindi Rural (Tanzania)	Fundacja „Nauka dla Rozwoju”	42 193 PLN
Ginekolog w Afryce	Fundacja Pomocy Humanitarnej „Redemptoris Missio”	24 279 PLN
Implementacja nowych technologii przetwórstwa mleka jako podstawa edukacji młodzieży w tym zakresie	Fundacja „Nauka dla Rozwoju”	50 889 PLN
Samodzielność Dziecka Niewidomego - praca z dziećmi niewidomymi w ośrodku Buhangija w Tanzanii w zakresie nauki samodzielnego i bezpiecznego poruszania się	Stowarzyszenie Misji Afrykańskich, Centrum Charytatywno-Wolontariackie „SOLIDARNI”	86 879 PLN
„Troska o życie” edukacja zdrowotna ludności z terenu misji Bugisi oraz opieka medyczna dla dzieci i młodzieży z ośrodka dla albinosów w Buhangija”	Stowarzyszenie Misji Afrykańskich, Centrum Charytatywno-Wolontariackie „SOLIDARNI”	43 938 PLN
Małe granty		130 583 PLN
Poprawa jakości leczenia chirurgicznego w szpitalu St. Walburg’s w Nyangao oraz Regionach Lindi i Mtwara w Tanzanii (kontynuacja)	Ambasada RP w Nairobi	130 583 PLN
Stypendia		45 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	45 000 PLN
Umowy kredytowe		86 770 200 PLN
Wypłata w ramach Umowy między rządem RP a Rządem Tanzanii o udzieleniu kredytu w pomocy wiązanej, z dnia 28.09.2015 r.	Ministerstwo Finansów	86 770 200 PLN
Uganda		182 758 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		37 333 PLN
Edukacja zawodowa dla młodych z ubogich dzielnic Kampali	Fundacja „Kultury Świata”	37 333 PLN
Małe granty		127 424 PLN
Centrum Zdrowia im. Sybiraków w Koja	Ambasada RP w Nairobi	127 424 PLN
Stypendia		18 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	18 000 PLN
Zambia		48 405 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		48 405 PLN
Medycy w Chingombe	Fundacja Pomocy Humanitarnej »Redemptoris Missio”	48 405 PLN

Zimbabwe		99 000 PLN
Stypendia		99 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	99 000 PLN
Afryka/Nieprzypisane do kraju		4 907 645 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		4 907 645 PLN
Wpłata na program zwalczania przetoki położniczej	Fundusz Ludnościowy Narodów Zjednoczonych (UNFPA)	110 000 PLN
Wpłata na rzecz działań Interwencyjnego Funduszu Powierniczego UE na rzecz stabilizacji oraz walki z podstawowymi przyczynami nielegalnej migracji w Afryce	Fundusz Powierniczy UE na rzecz stabilizacji oraz walki z podstawowymi przyczynami nielegalnej migracji w Afryce	4 797 645 PLN
Ameryka Łacińska		1 230 462 PLN
Argentyna		18 000 PLN
Stypendia		18 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	18 000 PLN
Boliwia		98 084 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		98 084 PLN
Można Inaczej - wsparcie rozwoju dzieci z wioski Mayu Molino	Fundacja Środka	32 154 PLN
Promocja zdrowia i podnoszenie jakości edukacji poprzez pracę opiekuńczo-wychowawczą w domu dziecka w Tupizie w Boliwii	Salezjański Wolontariat Misyjny - Młodzi Światu	65 930 PLN
Brazylia		321 075 PLN
Stypendia		321 075 PLN
Stypendia na uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	8 100 PLN
Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	123 975 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	189 000 PLN
Chile		9 000 PLN
Stypendia		9 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	9 000 PLN

Dominikana		9 000 PLN
Stypendia		9 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	9 000 PLN
Ekwador		9 000 PLN
Stypendia		9 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	9 000 PLN
Honduras		39 441 PLN
Małe granty		39 441 PLN
Zwalczanie epidemii wirusa zika w Hondurasie poprzez likwidację siedlisk komara Aedes aegypti	Ambasada RP w Meksyku	39 441 PLN
Kolumbia		391 333 PLN
Małe granty		63 106 PLN
Dyplomacja sportowa	Ambasada RP w Bogocie	51 142 PLN
Rewitalizacja stawów rybnych i sadów dla społeczności Arhuaco	Ambasada RP w Bogocie	11 964 PLN
Stypendia		328 228 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	292 228 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	36 000 PLN
Kostaryka		9 000 PLN
Stypendia		9 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	9 000 PLN
Meksyk		138 953 PLN
Stypendia		138 953 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	23 753 PLN
Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	34 200 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	81 000 PLN

Paragwaj		53 665 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		53 665 PLN
Misja Medyczna do Paragwaju. Kontynuacja	Stowarzyszenie Śląska Misja Medyczna „TO-MISJA”	53 665 PLN
Peru		115 910 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		70 910 PLN
Kształtowanie aktywnych postaw społecznych poprzez realizację programu profilaktyczno-wychowawczego wśród dzieci i młodzieży prowincji Datem del Marañón w Peru	Salezjański Wolontariat Misyjny - Młodzi Świata	70 910 PLN
Stypendia		45 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	45 000 PLN
Wenezuela		18 000 PLN
Stypendia		18 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	18 000 PLN
Azja Środkowa i Południowa		4 516 428 PLN
Afganistan		2 044 100 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		2 000 000 PLN
Wpłata na Fundusz Powierniczy Odbudowy Afganistanu (Bank Światowy)	Fundusz Powierniczy Odbudowy Afganistanu (Bank Światowy)	1 000 000 PLN
Wpłata na Law and Order Trust Fund for Afghanistan (fundusz nadzorowany przez UNDP a przeznaczony na wspieranie afgańskich sił bezpieczeństwa)	Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju	1 000 000 PLN
Stypendia		44 100 PLN
Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	17 100 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	27 000 PLN
Bangladesz		9 000 PLN
Stypendia		9 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	9 000 PLN
Indie		346 371 PLN
Projekty administracji rządowej		88 000 PLN
Konserwacja zabytków - pałac w Morvi	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	88 000 PLN

Stypendia		258 371 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	96 371 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	162 000 PLN
Kazachstan		3 353 258 PLN
Małe granty		54 019 PLN
Wsparcie społeczności lokalnej poszkodowanej w wyniku powodzi w Północnym Kazachstanie	Ambasada RP w Astanie	54 019 PLN
Pomoc humanitarna		125 011 PLN
Pomoc charytatywna dla poszkodowanych podczas powodzi Rodaków w Kazachstanie	Stowarzyszenie Wspólnota Polska	125 011 PLN
Projekty administracji rządowej		27 667 PLN
Międzynarodowy Program Staży Parlamentarnych	Kancelaria Sejmu	27 667 PLN
Stypendia		3 146 561 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	25 556 PLN
Program stypendialny Rządu RP dla Młodych Naukowców	Uniwersytet Warszawski	9 817 PLN
Program stypendialny Specjalistyczne Studia Wschodnie	Uniwersytet Warszawski	51 323 PLN
Stypendia na uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	18 540 PLN
Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	1 124 325 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	1 917 000 PLN
Kirgistan		125 384 PLN
Stypendia		125 384 PLN
Program stypendialny Rządu RP dla Młodych Naukowców	Uniwersytet Warszawski	19 634 PLN
Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	42 750 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	63 000 PLN
Mjanma (Birma)		788 510 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		651 113 PLN
Mjanma - działania połącznicze oraz edukacja medyczna w regionie delty Irawadi	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	349 565 PLN
NEED szansą dla Młodych w Birmie - rozbudowa infrastruktury farmy szkoleniowej i poprawa jakości kształcenia na temat zrównoważonego rolnictwa	Fundacja Kultury Świata	301 548 PLN

Małe granty		137 397 PLN
Poprawa warunków nauczania w szkole podstawowej dla dzieci birmańskich uchodźców i mniejszości narodowych na pograniczu tajlandzko-birmańskim.	Ambasada RP w Bangkoku	137 397 PLN
Nepal		9 000 PLN
Stypendia		9 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	9 000 PLN
Pakistan		147 224 PLN
Małe granty		78 506 PLN
„Nowa nadzieja” - budowa centrum edukacyjnego dla dzieci ze slumsów	Ambasada RP w Islamabadzie	78 506 PLN
Stypendia		68 718 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	23 718 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	45 000 PLN
Tadżykistan		245 994 PLN
Stypendia		71 534 PLN
Program stypendialny Rządu RP dla Młodych Naukowców	Uniwersytet Warszawski	27 814 PLN
Program stypendialny Specjalistyczne Studia Wschodnie	Uniwersytet Warszawski	29 264 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	14 456 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		174 460 PLN
Wpłata dobrowolna do OECD w ramach programu „Konkurencyjność Eurazji”	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	174 460 PLN
Turkmenistan		220 050 PLN
Stypendia		220 050 PLN
Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	94 050 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	126 000 PLN
Uzbekistan		-2 772 463 PLN
Stypendia		1 074 223 PLN
Program Stypendialny Rządu RP dla Młodych Naukowców	Uniwersytet Warszawski	142 344 PLN

Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	24 454 PLN
Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	286 425 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	621 000 PLN
Umowy kredytowe		-3 846 685 PLN
Splata w ramach Umowy między Rządem RP a Rządem Republiki Uzbekistanu o udzieleniu kredytu w ramach pomocy związanej z dn. 10.07.2003 r.	Ministerstwo Finansów	-3 846 685 PLN
Bliski Wschód		122 559 777 PLN
Irak		6 357 854 PLN
Małe granty		78 724 PLN
Studnia dla Jazydów na Górze Sinjar	Ambasada RP w Bagdadzie (AK Irbil)	78 724 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		6 064 799 PLN
Wpłata na wsparcie działań Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców (UNHCR) w odpowiedzi na Mosul Situation Response Plan	Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR)	3 564 799 PLN
Wpłata na rzecz UNICEF w ramach Mosul Response	Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF)	2 500 000 PLN
Stypendia		214 331 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	37 031 PLN
Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	51 300 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	126 000 PLN
Iran		63 000 PLN
Stypendia		63 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	63 000 PLN
Jemen		132 474 PLN
Stypendia		132 474 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	33 474 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	99 000 PLN

Jordania		162 200 PLN
Małe granty		137 994 PLN
Wyposażenie szkoły Tla Al Ali Girls Secondary School w Ammanie w laboratorium komputerowe oraz plecaki szkolne dla nowych uczniów - dzieci uchodźców syryjskich	Ambasada RP w Ammanie	65 204 PLN
Zakup wyposażenia umożliwiającego prowadzenie kursów zawodowych dla kobiet w Ośrodku Rozwoju Kobiet w dzielnicy Naur w Ammanie	Ambasada RP w Ammanie	45 900 PLN
Wyposażenie pracowni komputerowej w szkole "Princess Basma primary School for Boys and Girls" w Akabie	Ambasada RP w Ammanie	26 890 PLN
Stypendia		24 206 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	24 206 PLN
Liban		271 594 PLN
Małe granty		262 594 PLN
Dofinansowanie kształcenia dzieci niepełnosprawnych w szkole prowadzonej przez Caritas Liban w Zahle	Ambasada RP w Bejrucie	92 694 PLN
Wsparcie libańskich i syryjskich kobiet w Deir el Ahmar poprzez utworzenie punktu sprzedaży art. spożywczych, szkolenia zawodowe i umożliwienie zatrudnienia	Ambasada RP w Bejrucie	91 018 PLN
Utworzenie placu dla zajęć integracyjnych na terenie stałego obozu letniego Ein Zaarour	Ambasada RP w Bejrucie	78 882 PLN
Stypendia		9 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	9 000 PLN
Palestyna		4 759 532 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		2 060 472 PLN
Zastosowanie upraw hydroponicznych do zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego, dochodów i konkurencyjności sektora spółdzielczego w Palestynie	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	1 186 033 PLN
Zapobieganie izolacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych w Autonomii Palestyńskiej	Caritas Polska	874 439 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		38 332 PLN
Działania medyczne i artystyczne wśród społeczności palestyńskiej w trzech miejscowościach: Betlejem, Beit Sahour i Beit Jala	Caritas Polska	38 332 PLN
Małe granty		734 108 PLN
Polepszenie warunków bytowych kobiet poprzez realizację małych projektów rolnych w wiejskich wspólnotach w Dystrykcie Jenin	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	122 861 PLN
Polepszenie możliwości edukacyjnych dzieci ze Strefy Gazy poprzez poprawę infrastruktury szkoły Al Zaytoun w Gazie	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	124 303 PLN
Wspieranie nieformalnej edukacji dzieci i młodzieży z Betlejem poprzez wyposażenie domu dziecka w plac zabaw	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	124 303 PLN

Poprawa dostępu do zajęć sportowych zmarginalizowanych dzieci z obozu uchodźców Al Amari	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	120 333 PLN
Polepszenie rozwoju gospodarczego kobiet poprzez stworzenie możliwości zatrudnienia w Hebronie	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	104 425 PLN
Poprawa jakości wczesnego nauczania poprzez doposażenie przedszkola w wiejskiej wspólnocie Al Ma'sara	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	75 514 PLN
Poprawa jakości edukacji dziewcząt poprzez remont systemu wodno-kanalizacyjnego w Szkole Prawosławnej w Bethany (Jerozolima Wsch.)	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	62 369 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		280 000 PLN
Wsparcie programu Youth as Change Agents: Building capacities to define public space in Palestine	ONZ - Fundusz na rzecz Demokracji (UNDEF)	80 000 PLN
Wsparcie UNMAS w Palestynie w ramach Gaza Emergency Response	Służba działań ONZ przeciwko minom (UNMAS)	200 000 PLN
Pomoc Humanitarna		1 000 000 PLN
Wsparcie apelu humanitarnego wystosowanego na rzecz Palestyny Occupied Palestinian Territories Emergency Appeal 2016	Agencja Narodów Zjednoczonych dla Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA)	1 000 000 PLN
Projekty administracji rządowej		436 150 PLN
Renowacja Bazyliki Narodzenia Pańskiego w Betlejem	Palestyński Komitet Prezydencki ds. Renowacji Bazyliki Narodzenia Pańskiego w Betlejem	436 150 PLN
Stypendia		210 470 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	24 620 PLN
Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	59 850 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	126 000 PLN
Syria		110 813 123 PLN
Pomoc humanitarna		12 419 655 PLN
Bezpieczeństwo żywnościowe i pomoc humanitarna dla uchodźców syryjskich w Libanie	Caritas Polska	1 000 000 PLN
Zdrowy Impuls II. Wsparcie podstawowej opieki zdrowotnej dla ludności dotkniętej kryzysem syryjskim w Libanie.	Polska Misja Medyczna	930 012 PLN
Doraźna pomoc dla uchodźców syryjskich oraz ubogich Jordańczyków	Caritas Polska	741 376 PLN
Podniesienie dostępności i zakresu opieki psychologicznej dla uchodźców syryjskich przebywających w Irbid w Jordanii	Fundacja Wolna Syria	684 673 PLN
Wsparcie podstawowej opieki medycznej w dziedzinie medycyny rodzinnej, edukacji medycznej i poprawy warunków higienicznych w prowincji Diyala dla uchodźców wewnętrznych i ludności lokalnej	Polska Misja Medyczna	496 771 PLN
Zabezpieczenie dachu nad głową dla uchodźców syryjskich żyjących poniżej granicy ubóstwa oraz dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej	Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	2 000 157 PLN

Dostęp do edukacji zawodowej, zabezpieczenie dachu nad głową oraz poprawa bezpieczeństwa w obozach namiotowych	Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	199 988 PLN
Zaspokojenie pilnych potrzeb uchodźców syryjskich i ubogich Jordańczyków w zakresie schronienia	Caritas Polska	750 000 PLN
Wsparcie funkcjonowania klinik medycznych w prowincji Erbil i Dohuk	Caritas Polska	500 000 PLN
Wsparcie podstawowej opieki medycznej i poprawa warunków higienicznych w Prowincji Diyala dla uchodźców wewnętrznych i ludności lokalnej	Polska Misja Medyczna	495 184 PLN
Transport Pomocy Humanitarnej do Jordanii	Caritas Polska	260 000 PLN
Polsko-niemiecki projekt humanitarny w Libanie	Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)	4 361 495 PLN
Małe granty (pomoc humanitarna)		516 838 PLN
Wyposażenie w lodówki przenośne do insuliny, a także glukometry i paski testowe grupy uchodźców syryjskich w Za'atari Camp, chorych na cukrzycę typu 1 i typu 2	Ambasada RP w Ammanie	127 908 PLN
Wsparcie rozbudowy infrastruktury w „Peace Oasis” na terenie Za'atari Camp	Ambasada RP w Ammanie	87 230 PLN
Zapewnienie ciepłej odzieży i obuwia ludności cywilnej Aleppo	Ambasada RP w Bejrucie	59 138 PLN
Pomoc winteryzacyjna dla uchodźców syryjskich w Akkar	Ambasada RP w Bejrucie	118 323 PLN
Budowa domu dla dziewcząt w wiosce dla syryjskich sierot w Turcji	Ambasada RP w Ankarze	124 239 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym (pomoc humanitarna)		97 688 826 PLN
Wpłata na wsparcie Regionalnego Funduszu Powierniczego UE w odpowiedzi na kryzys w Syrii	Regionalny Fundusz Powierniczy UE w odpowiedzi na kryzys w Syrii (<i>EU Regional Trust Fund in Response to the Syrian Crisis</i>) MADAD	13 084 485 PLN
Wpłata na rzecz UNICEF na Syria Humanitarian Response Plan	Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF)	1 500 000 PLN
Wsparcie Biura Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej na rzecz uchodźców syryjskich	Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej	2 200 000 PLN
Wpłata na wsparcie operacji humanitarnej w Syrii prowadzonych przez Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża	Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża (ICRC)	1 300 000 PLN
Wpłata na wsparcie działań Unijnego Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji	Unijny Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji	73 604 341 PLN
Wpłata na rzecz UNHCR na Syria Regional Refugee Response Plan	Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców (UNHCR)	1 000 000 PLN
Wpłata na Emergency Food Assistance for the People Affected by Unrest in Syria	Światowy Program Żywnościowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (WFP)	5 000 000 PLN
Stypendia		187 804 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	18 506 PLN
Program stypendialny Thesaurus Poloniae	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	25 298 PLN

Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	144 000 PLN
Daleki Wschód		-62 290 048 PLN
Chiny		-66 272 926 PLN
Stypendia		629 100 PLN
Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	8 100 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	621 000 PLN
Umowy kredytowe		-66 902 026 PLN
Splata w ramach Umowy między Rządem RP a Rządem ChRL o współpracy finansowej z dn. 29.09.2000 r.	Ministerstwo Finansów	-66 902 026 PLN
Indonezja		709 286 PLN
Małe granty		65 391 PLN
Budowa suszarni orzechów i renowacja magazynu rolnego we wsi Adonara na Flores i szkolenia dla rolników	Ambasada RP w Dżakarcie	65 391 PLN
Stypendia		643 896 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	625 896 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	18 000 PLN
Kambodża		3 861 563 PLN
Stypendia		9 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	9 000 PLN
Umorzenie długu		3 852 563 PLN
Umorzenie części długu w ramach umowy między Rządem RP a Rządem Królestwa Kambodży w sprawie uregulowania zadłużenia wobec RP, podpisanej w dniu 30 maja 2013 r	Ministerstwo Finansów	3 852 563 PLN
Korea Północna		61 338 PLN
Małe granty		52 338 PLN
Aktywni Niepełnosprawni	Ambasada RP w Pjongjang	52 338 PLN
Stypendia		9 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	9 000 PLN

Mongolia		1 051 775 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		261 690 PLN
Wpłata dobrowolna do OECD w ramach programu „Konkurencyjność Eurazji”	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	261 690 PLN
Stypendia		790 085 PLN
Program stypendialny - Środki pochodzą ze spłaty zadłużenia strony mongolskiej wobec RP	Ministerstwo Finansów	323 168 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	7 918 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	459 000 PLN
Wietnam		-1 701 084 PLN
Stypendia		776 155 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	227 155 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	549 000 PLN
Umowy kredytowe		-2 477 239 PLN
Spłata w ramach Umowy między Rządem RP a Rządem Socjalistycznej Republiki Wietnamu o udzieleniu kredytu w ramach pomocy wiązanej z dn. 22.01.2008 r.	Ministerstwo Finansów	-2 477 239 PLN
Oceania		95 971 PLN
Papua Nowa Gwinea		95 971 PLN
Małe granty		43 959 PLN
Remont Przedszkola i Centrum Szkoleniowo-Dydaktycznego w Kunjingini w Papui Nowej Gwinei	Ambasada RP w Canberze	43 959 PLN
Stypendia		52 012 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	52 012 PLN
Bałkany		-17 700 513 PLN
Albania		244 636 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		1 636 PLN
Stypendia Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	1 636 PLN
Stypendia		243 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	243 000 PLN

Bośnia i Hercegowina		-4 804 410 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		14 829 PLN
Stypendia Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	14 829 PLN
Stypendia		9 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	9 000 PLN
Umowy kredytowe		-4 828 239 PLN
Splata w ramach Umowy między Rządem RP, a Rządem Socjalistycznej Republiki Serbskiej Bośni i Hercegowiny o udzieleniu kredytu w ramach pomocy związanej z dn. 21.07.2010 r.	Ministerstwo Finansów	-4 828 239 PLN
Czarnogóra		-2 927 689 PLN
Małe granty		69 154 PLN
Zagospodarowanie placu przed schroniskiem dla kobiet i dzieci – ofiar przemocy	Ambasada RP w Podgoricy	69 154 PLN
Stypendia		45 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	45 000 PLN
Umowy kredytowe		-3 041 842 PLN
Splata w ramach Umowy między Rządem RP, a Radą Ministrów Serbii i Czarnogóry o udzielenie kredytu w ramach pomocy związanej z dn. 20.04.2006 r.	Ministerstwo Finansów	-3 041 842 PLN
Kosowo		2 462 578 PLN
Projekty administracji rządowej		2 462 578 PLN
EULEX	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji - Komenda Główna Policji	2 462 578 PLN
Macedonia		291 756 PLN
Małe granty		155 539 PLN
Zwiększenie szans edukacyjnych dzieci narodowości romskiej w Shuto Orizari - Skopje	Ambasada RP w Skopje	69 601 PLN
Pomoc humanitarna dla ludności dotkniętej powodzią w Macedonii	Ambasada RP w Skopje	85 938 PLN
Projekty administracji rządowej		23 284 PLN
Szkolenia z zakresu zarządzania kulturą i ochrony dziedzictwa kulturowego	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	23 284 PLN

Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		85 932 PLN
Małe granty Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	60 636 PLN
Stypendia Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	25 297 PLN
Stypendia		27 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	27 000 PLN
Serbia		-13 059 765 PLN
Małe granty		106 822 PLN
Renowacja sanitariatów w Szkole Podstawowej „Takovski Ustanak”	Ambasada RP w Belgradzie	60 145 PLN
Poprawa diagnostyki chorób płuc u dzieci	Ambasada RP w Belgradzie	34 020 PLN
Doposażenie w sprzęt multimedialny Średniej Szkoły Rolniczo-Weterynaryjnej we Vranje	Ambasada RP w Belgradzie	12 657 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		70 983 PLN
Małe granty Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	36 855 PLN
Stypendia Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	34 129 PLN
Stypendia		54 000 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	54 000 PLN
Umowy kredytowe		-13 291 570 PLN
Splata w ramach Umowy między Rządem RP a Rządem Federalnej Republiki Jugostawii z dn. 16.10.2002 r.	Ministerstwo Finansów	-13 291 570 PLN
Turcja		92 381 PLN
Stypendia		92 381 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	25 556 PLN
Pozostałe stypendia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	12 825 PLN
Pozostałe koszty kształcenia	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	54 000 PLN
Nieprzypisane do regionu (w tym działania realizowane w Polsce)		36 319 699 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		2 100 488 PLN
Wsparcie Demokracji 2016 - pozostałe koszty programu	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	2 081 173 PLN

Szkolenie dla obserwatorów krótkoterminowych	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	7 487 PLN
Spotkanie podsumowujące misje obserwacyjne	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	11 828 PLN
Konkurs Edukacja globalna		1 748 347 PLN
Edukacja Globalna 2016-2017. Regranting dla organizacji pozarządowych.	Fundacja Edukacja dla Demokracji	578 382 PLN
VII Międzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych Human DOC	Fundacja HumanDoc	150 000 PLN
Cykl reportaży telewizyjnych z zakresu edukacji globalnej	Fundacja HumanDoc	148 275 PLN
E-globalna w praktyce	Fundacja Edukacja dla Demokracji	83 993 PLN
Globalnie czyli wspólnie	Fundacja Kultury Chrześcijańskiej ZNAK	95 675 PLN
Rozmawiajmy o uchodźcach. Globalnie-lokalnie o migracjach	Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej	103 383 PLN
„Kupuj Odpowiedzialnie Buty!” Kampania na rzecz zrównoważonej i etycznej produkcji obuwia	Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie	82 245 PLN
„Kupuj Odpowiedzialnie Owoce!” Kampania na rzecz sprawiedliwego i zrównoważonego łańcucha dostaw owoców tropikalnych”	Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie	53 844 PLN
Odpowiedzialny podróżnik zmienia świat – popularyzacja treści edukacji globalnej wśród szerokiej publiczności z uwzględnieniem nowoczesnych środków komunikacji	Salezjański Wolontariat Misyjny - Młodzi Świata z siedzibą w Krakowie	112 620 PLN
Edukacja globalna dla najmłodszych (4.edycja)	Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”	125 228 PLN
„Jedź lokalnie, myśl globalnie!” Kampania edukacyjno-aktywizująca dla szkół	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	131 090 PLN
„Rozwój? Nie szkodzi” Kampania edukacyjna na temat celów Zrównoważonego Rozwoju skierowana do młodzieży, studentów i osób dorosłych.	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	83 611 PLN
Koszty związane z utrzymaniem uchodźców w Polsce		22 801 709 PLN
Szacunkowe koszty utrzymania uchodźców w Polsce	Urząd ds. Cudzoziemców	22 801 709 PLN
Projekty administracji rządowej		1 485 261 PLN
Edukacja globalna. Liderzy edukacji na rzecz rozwoju	Ministerstwo Edukacji Narodowej - Ośrodek Rozwoju Edukacji	608 618 PLN
Spotkania bilateralne w kraju z członkami delegacji zagranicznych z krajów umieszczonym na liście biorców pomocy	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	11 500 PLN
Inicjatywa Szkoleniowa dla Nadzoru Finansowego - TIFS 2016	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	20 900 PLN
HR, system płatniczy, statystyka, polityka pieniężna, ryzyko finansowe i operacyjne, stabilność finansowa, IT, PR, edukacja ekonomiczna	Narodowy Bank Polski	844 244 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		896 156 PLN
Wpłata do UNESCO na rzecz Funduszu na rzecz ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz Funduszu na rzecz zabezpieczenia pozamaterialnego dziedzictwa kulturalnego	Organizacja NZ ds. Oświaty, Nauki i Kultury	129 961 PLN

Wpłata dobrowolna do budżetu DAC OECD na działania Komitetu związane z przeglądami systemów pomocy rozwojowej państw członkowskich	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	87 230 PLN
Wydatki UdSC w związku z umową z Biurem UNHCR w Warszawie	Biuro Wysokiego Komisarza NZ ds. Uchodźców	310 946 PLN
Wpłata dobrowolna do UNIDO na dofinansowanie szkolenia wysokiego szczebla pn. Future of Manufacturing	Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju Przemysłowego	261 690 PLN
Wpłata dobrowolna do UNIDO na dofinansowanie organizacji międzynarodowej konferencji pn. Vienna Energy Forum	Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju Przemysłowego	106 329 PLN
Wpłaty do budżetów ogólnych PPP		1 782 PLN
Wpłata obowiązkowa do budżetu ogólnego Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody	Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody	1 782 PLN
Stypendia		630 823 PLN
Koszty refundacji stypendiów Polskiemu Komitetowi UNESCO dla 210 cudzoziemców	Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Oświaty, Nauki i Kultury	599 500 PLN
Program stypendialny im. Stefana Banacha	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	11 268 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej	20 055 PLN
Informacja i promocja		100 000 PLN
koszty związane z promocją programu Polskiej Współpracy Rozwojowej	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	100 000 PLN
Koszty administracyjne		6 555 133 PLN
Ewaluacja ex-post	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	399 750 PLN
Koszty administracyjne DWR MSZ	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	6 155 383 PLN

WIELOSTRONNA WSPÓŁPRACA ROZWOJOWA

Poniższe zestawienie przedstawia pomoc wielostronna udzieloną przez Polskę w 2016 r. w podziale na rodzaj organizacji międzynarodowej wraz z konkretną instytucją/agendą otrzymującą składkę, podmiotem realizującym wpłatę oraz kwotą wydatkowaną według stanu na dzień 15 lipca 2017 r. Wartość wielostronnej współpracy rozwojowej została wyliczona zgodnie z metodologią i dyrektywami statystycznymi DAC OECD, według których zakwalifikowano jedynie wpłaty do budżetów ogólnych organizacji międzynarodowych umieszczonych w zestawieniu List of ODA-eligible organisations (aktualizowanej rokrocznie przez DAC OECD). Pozostałe wpłaty przekazywane z przeznaczeniem na konkretny cel bądź kraj zostały uwzględnione w ramach pomocy dwustronnej udzielonej kanałem wielostronnym. Do wyliczeń przyjęto kursy walut OECD (1 USD=3,9441 PLN; 1 USD=0,9043 EUR; 1 USD=0,9851 CHF; 1 USD=1,3453 AUD; 1 USD=0,7482 SDR).

Wielostronna współpraca rozwojowa		2 027 112 670 PLN
System Narodów Zjednoczonych		80 147 552 PLN
Agenda NZ dla Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie UNRWA	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	500 000 PLN
Biuro Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka OHCHR	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	176 000 PLN
Wspólny Program HIV/AIDS UNAIDS	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	60 000 PLN
Fundusz NZ na rzecz Demokracji UNDEF	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	80 000 PLN
Fundusz Ludnościowy Narodów Zjednoczonych UNFPA	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	40 000 PLN
Fundusz Budowania Pokoju Narodów Zjednoczonych UNPBF (Window 2)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	100 000 PLN
Agencja NZ ds. Równouprawienia Płci i Wzmocnienia Pozycji Kobiet UN Women	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	50 000 PLN
Wysoki Komisarz NZ ds. Uchodźców (UNHCR)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	600 000 PLN
Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	6 273 001 PLN
Organizacja Narodów Zjednoczonych	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	14 825 909 PLN
Departament Narodów Zjednoczonych ds. Operacji Pokojowych	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	12 670 546 PLN
Światowa Organizacja Własności Intelektualnej (WIPO)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	4 106 PLN
Międzynarodowa Agencja ds. Energii Atomowej	Ministerstwo Środowiska	4 114 979 PLN
Międzynarodowa Agencja ds. Energii Atomowej - Fundusz Współpracy Technicznej	Ministerstwo Środowiska	3 263 620 PLN
Konwencja Narodów Zjednoczonych ds. Przeciwdziałania Pustynnieniu	Ministerstwo Środowiska	305 052 PLN
Program Narodów Zjednoczonych ds. Środowiska	Ministerstwo Środowiska	859 814 PLN
Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych ds. Zmian Klimatu	Ministerstwo Środowiska	635 205 PLN
Światowa Organizacja Meteorologiczna	Ministerstwo Środowiska	113 779 PLN
Europejska Komisja Gospodarcza (UNECE) - Konwencja z Aarhus	Ministerstwo Środowiska	19 409 PLN
Europejska Komisja Gospodarcza (UNECE) - Protokół PRTR do Konwencji z Aarhus	Ministerstwo Środowiska	10 531 PLN
Światowa Organizacja Zdrowia	Ministerstwo Zdrowia	12 583 405 PLN

Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	9 311 911 PLN
Światowy Związek Pocztowy	Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa	179 884 PLN
Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny	Ministerstwo Cyfryzacji	229 175 PLN
Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju Przemysłowego	Ministerstwo Rozwoju	3 965 694 PLN
Międzynarodowa Organizacja Pracy	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	8 385 532 PLN
Światowa Organizacja Turystyki UNWTO	Ministerstwo Sportu i Turystyki	790 002 PLN
Unia Europejska		1 583 108 322 PLN
Europejski Fundusz Rozwoju (EDF)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	283 644 479 PLN
Komisja Europejska (składka do budżetu UE)	Ministerstwo Finansów	1 299 463 844 PLN
Bank Światowy		116 158 957 PLN
Międzynarodowe Stowarzyszenie Rozwoju (IDA)	Ministerstwo Finansów	12 124 338 PLN
Międzynarodowe Stowarzyszenie Rozwoju - Wielostronna Inicjatywa Umorzenia Długów (IDA - MDRI)	Ministerstwo Finansów	920 000 PLN
Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju	Ministerstwo Finansów	103 114 618 PLN
Banki Regionalne		223 166 962 PLN
Azjatycki Bank Inwestycji Infrastrukturalnych AIIB	Ministerstwo Finansów	223 141 402 PLN
Bank Rozwoju Rady Europy	Ministerstwo Finansów	25 560 PLN
Pozostałe		24 530 878 PLN
Centrum Rozwoju OECD	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	398 318 PLN
Międzynarodowa Organizacja Frankofonii	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	47 213 PLN
Rada Europy	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	12 659 615 PLN
Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	5 235 347 PLN
Konwencja o międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych (CITES)	Ministerstwo Środowiska	198 708 PLN
Międzynarodowy Fundusz Implementacji Protokołu Montrealskiego	Ministerstwo Środowiska	5 674 509 PLN
Europejska i Śródziemnomorska Organizacja Ochrony Roślin (EPPO)	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	317 168 PLN

Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Departament Współpracy Rozwojowej
al. J. Ch. Szucha 23, 00-580 Warszawa
tel. +48 22 523 84 12
faks: +48 22 523 86 00
e-mail: polskapomoc@msh.gov.pl
www.polskapomoc.gov.pl